

RES ACADEMICAE

BIULETYN INFORMACYJNY
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie

34728 c

Arceybiskup Wacław Depo święci sztandar Uczelni

Akademicy w trakcie mszy świętej

Poczet sztandarowy w czasie mszy świętej

Uroczyste złożenie kwiatów pod pomnikiem Józefa Piłsudskiego

Pamiątkowe zdjęcie pod budynkiem głównym Uczelni przy ul. Waszyngtona

Przemówienie Rektor prof. dr hab. Anny Wypych-Gawrońskiej

W trakcie Święta Uczelni

Przekazanie sztandaru Uczelni (fot. archiwum)

Od Redakcji

Szanowni Państwo,

3 4 7 2 8 c

Ambitne plany spełniają się! Tak właśnie stało się w przypadku naszej Uczelni. Zmiana nazwy Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Częstochowie nie byłaby możliwa bez zaangażowania wszystkich akademików, studentów, doktorantów, słowem całego środowiska akademickiego. W realizację tego przedsięwzięcia zaangażowali się również przyjaciele Uczelni. Od 1 czerwca 2018 roku mamy w Częstochowie Uniwersytet, który w czasie publikacji niniejszego numeru obchodzi pierwsze urodziny. Właśnie dlatego, przekazując do Państwa rąk najnowszy numer Biuletynu Informacyjnego „Res Academicae”, prosimy nie tylko o ciepłe przyjęcie, ale również zapraszamy do podróży rozłożonej w czasie – „dalekim i bliskim”. Polecamy wycieczkę poprzez wydarzenia ostatniego roku: wizytę ministra Jarosława Gowina obwieszczającą zgodę na zmianę nazwy Uczelni, Święto Uczelni (pierwsze w jej murach pod nową, uniwersytecką nazwą), inaugurację roku akademickiego. Polecamy także końcowe strony pisma, gdzie przedstawiamy kalendarium przybliżające dzieje powstania Uczelni, dokonania jej pracowników, w tym szereg działań, które przelożyły się na sukces jakim jest powstanie Uniwersytetu.

Życzymy miłej lektury,

Redakcja

UJD W DZIESIĄTCE NAJBARDZIEJ MOBILNEJ KADRY ERASMUS+

Narodowa Agencja FRSE ogłosiła najnowszy ranking uczelni wyższych w Polsce dotyczący ilości zrealizowanych wyjazdów zagranicznych ze środków Erasmus+ KA103-2016. Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie znalazł się na dziesiątej pozycji w rankingu dot. ilości zrealizowanych wyjazdów kadry, zaraz po Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W zakresie wyjazdów pracowników dydaktycznych w celu prowadzenia zajęć jesteśmy na 6. pozycji po Uniwersytecie Jagiellońskim. W rankingu dotyczącym wyjazdów zagranicznych studentów na studia i praktyki UJD klasyfikuje się w pierwszej setce szkół wyższych w Polsce.

W Europie program wymiany studenckiej rozpoczął się w 1987 roku, wtedy też wzięło w nim udział 3 200 studentów z 11 państw. Polska korzysta z Programu Erasmus od 1998 r.

W kolejnych latach liczba zrealizowanych wyjazdów zagranicznych wzrasta, a zakres działań rozwija się. Obecnie UE finansuje z niego m.in. częściowe studia, studenckie staże i praktyki oraz projekty wolontariackie, wymianę pracowników, szkolenia, a także programy wspierające współpracę uczelni i wymianę dobrych praktyk. Przez 30 lat z programu skorzystało 9 milionów osób z 33 krajów.

Spis treści

Od Redakcji	3
UJD w dziesiątce najbardziej mobilnej kadry Erasmus+	3
Jesteśmy Uniwersytetem!	4
Pierwsze święto Uczelni w naszym Uniwersytecie	5
Książki z Wydawnictwa UJD teraz dostępne w wersji elektronicznej	9
Nasi nowi doktorzy habilitowani i doktorzy	10
Prof. dr hab. Stanisław Gajda Doctorem Honoris Causa	12
Pierwsza inauguracja w Uniwersytecie	15
List Prezydenta RP Andrzeja Dudy przesłany z okazji inauguracji roku akademickiego 2018/2019	19
Nominacje profesorskie naszych pracowników	21
Nowa płyta z Instytutu Muzyki	24
Prof. Tadeusz Srogosz profesorem honorowym ukraińskiej uczelni	28
Jubileusz profesora Marcelego Antoniewicza	29
Claudio Santi profesorem honorowym UJD w Częstochowie	30
Przywrócili pamięć o Zofii Kossak	31
Konferencja naukowa „Maskarada Historyczna: Aleksander hr. Fredro i Napoleon Bonaparte”	32
Redaktorzy czasopism akademickich obradowali w Częstochowie	32
W 100. rocznicę odrodzenia państwa polskiego	33
I Międzynarodowa konferencja naukowa „Tyś naszą Hetmanką...”	34
Od regionu po wielokulturowość. O wystawach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie w 2018 r.	35
II Kis Technology Open Day – promocja wynalazków	36
„Prawo” z certyfikatem jakości	38
Kalendarium Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Droga do Uniwersytetu. Od Wyższej Szkoły Nauczycielskiej do Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie	39
In memoriam	42

JESTEŚMY UNIwersyTETEM!

1 czerwca 2018 roku Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie zmieniła nazwę na Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie – stosowne rozporządzenie w tej sprawie podpisał wiceprezes Rady Ministrów, minister nauki i szkolnictwa wyższego dr Jarosław Gowin. O swojej decyzji minister poinformował uroczystie podczas wizyty w Uczelni 16 maja. Wręczył rektor prof. dr hab. Annie Wypych-Gawrońskiej dokument rozporządzenia. Podkreślił, że jest on wynikiem ciężkiej pracy całej społeczności akademickiej oraz licznych przyjaciół, polityków i środowisk wspierających częstochowską Uczelnię.

– To jeden z największych sukcesów w blisko 50-letniej historii Uczelni – skomentowała, nie kryjąc dużego zadowolenia, pani rektor. – Od 1971 roku, gdy powstała Wyższa Szkoła Nauczycielska, później Wyższa Szkoła Pedagogiczna, a następnie Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, kolejne pokolenia akademików, pracowników administracji, doktorantów i studentów czyniły starania, by wzmocnić Uczelnię tak, by stała się uniwersytetem. 1 czerwca te ambitne plany spełniły się.

Minister spotkał się również z pracownikami, doktorantami i studentami Uczelni. Przekazał założenia nowej ustawy.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 7 maja 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

Na podstawie art. 18 ust. 1a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 i 2201 oraz z 2018 r. poz. 138, 398, 650 i 730) zarządza się, co następuje:

§ 1. Z dniem 1 czerwca 2018 r. Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie nadaje się nazwę „Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO

Jarosław Gowin

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działaniem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 2317).

Minister dr Jarosław Gowin i JM Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska prezentują dokument mówiący o zmianie nazwy Uczelni. Fot. M.M.

Rozporządzenie dotyczące
zmiany nazwy Uczelni

PIERWSZE ŚWIĘTO UCZELNI W NASZYM UNIWERSYTECIE

20 czerwca odbyło się Święto Uczelni Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Akademy wzięli udział w uroczystej mszy świętej. W jej trakcie JE Arcybiskup ks. dr Wacław Depo dokonał poświęcenia nowego sztandaru Uczelni. Po Eucharystii orszak złożony z Senatorów i Akademików przemaszerował do budynku Uniwersytetu (przy ul. Waszyngtona 4/8). W trakcie przemarszu pod pomnikiem marszałka Józefa Piłsudskiego akademicy na czele z JM Rektorem prof. dr hab. Anną Wypych-Gawrońską złożyli kwiaty.

Następnie w Auditorium Maximum (budynek UJD przy ul. Waszyngtona 4/8) odbyło się uroczyste posiedzenie Senatu Uniwersytetu. W jego trakcie głos zabrała Rektorka Uniwersytetu prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska.

***Ekscelencje,
Magnificencje,
Dostojni Goście,
Wysoki Senacie,
Szanowni Państwo,
Droga Społeczności Akademicka,***

1 czerwca 2018 roku nastąpił historyczny moment w dziejach naszej Alma Mater – decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wiceprezesa Rady Ministrów dra Jarosława Gowina Uczelnia uzyskała nazwę Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie. Dzisiaj chcemy Świętem Uczelni podkreślić doniosłość i ważność tego wydarzenia.

Rangę dzisiejszego Święta podnosi nadanie tytułu doctora h.c. wybitnemu naukowcowi, prof. dr. hab. Stanisławowi Gajdzie, którego zasługi dla naszej Uczelni są równie ważne, jak znaczenie dorobku językoznawczego Pana Profesora dla nauki polskiej. Panie Profesorze, poczytujemy sobie za zaszczyt, że zechciał Pan Profesor przyjąć godność dr. h.c. naszej Uczelni, dziś już Uniwersytetu.

Szanowni Państwo, rozpoczęliśmy Święto Uczelni od Mszy Świętej, celebrowanej przez Arcybiskupa Metropolite Częstochowskiego dra Wacława Depo, który również dokonał poświęcenia sztandaru Uniwersytetu. Wasza Ekscelencjo, Księżo Arcybiskupie, bardzo za tę posługę i za wszystkie działania na rzecz społeczności uniwersyteckiej i zawsze okazywane nam wsparcie dziękuję.

Szanowni Państwo, rok 2018, tak ważny dla naszej Alma Mater, będzie mógł być dobrze zapamiętany, ponieważ jest czasem wielu rocznic, przede wszystkim Jubileuszu 100-lecia Polski Niepodległej. Organizowane są uroczystości rocznicowe innych, bliskich nam i zaprzyjaźnionych z nami uczelni. 50-lecie obchodzi Uniwersytet Śląski, a od nowego roku akademickiego jubileusz 70-lecia istnienia będzie obchodzić Politechnika Częstochowska.

Wszystkie te jubileusze i rocznice skłaniają do refleksji i przypominania historii, jest to bowiem najlepsza okazja, aby

Święto Uczelni. Od lewej: dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. UJD, Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska i dr hab. Grażyna Rygał, prof. UJD. Fot. archiwum

spojrzeć wstecz i przywołać wydarzenia i osoby, które przyczyniły się do osiągnięcia miejsca zajmowanego teraz przez nas na mapie uczelni wyższych w Polsce. Także z powodu Święta Uczelni związanego z osiągnięciem statusu Uniwersytetu czas na przegląd dziejów jest najodpowiedniejszy. Udaną przyszłość budujemy przecież w poszanowaniu przeszłości i na silnych fundamentach dobrej tradycji.

Warto przypomnieć, że w przypadku Częstochowy oraz idei uniwersytetu tradycja wcale nie jest krótka, ponieważ nasze miasto w swoich dziejach dwukrotnie już było ośrodkiem uniwersyteckim. Przywoływano te historyczne wydarzenia przy okazji podejmowanych przez różne środowiska starań o utworzenie uniwersytetu w Częstochowie i myślę, że warto również dzisiaj krótko je przypomnieć.

W wieku XVII na Jasnej Górze powołano Uniwersytet Pauliński nadający stopnie akademickie, także doktoraty. W XVIII wieku paulini starali się o przekształcenie swojego Studium Generalnego w uniwersytet publiczny, który osta-

tecnie nie powstał z powodu utraty przez Polskę niepodległości. Jasnogórski Uniwersytet Pauliński przestał funkcjonować w 1857 roku.

Z kolei w 1944 roku po upadku Powstania Warszawskiego grupa pracowników naukowych Uniwersytetu Warszawskiego, Szkoły Głównej Handlowej i Politechniki Warszawskiej znalazła schronienie w Częstochowie i stworzyła tutaj największy w Polsce „podziemny uniwersytet” kształcący przez kilka miesięcy działalności w naszym mieście 700 młodych ludzi.

Podczas mszy św. w kościele pw. Najświętszego Imienia Maryi w Częstochowie.
Fot. archiwum

Dzieje naszej Uczelni, dziś już Uczelni uniwersyteckiej, zaczynają się wraz z powstaniem w 1968 roku Studium Nauczycielskiego, które w trzy lata później przekształciło się w Wyższą Szkołę Nauczycielską. Od tego czasu do rozwoju Uczelni przyczyniły się setki nauczycieli akademickich, wykładowców, pracowników administracji. W tych latach studiowały i kończyły studia dziesiątki tysięcy studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych, słuchaczy Uniwersytetu III Wieku, licznych kursów i szkoleń. Dzisiejszą społeczność akademicką naszej Uczelni tworzy około 5 000 studentów, doktorantów i słuchaczy oraz ponad 600 pracowników naukowo-dydaktycznych, dydaktycznych i pracowników administracji. I tej społeczności akademickiej należą się największe podziękowania za pracę na rzecz osiągnięcia przez naszą Uczelnię statusu Uniwersytetu.

Przypomnę w tym miejscu kilka istotnych dat z dziejów Uczelni wraz z wymienieniem osób działających na jej rzecz w ciągu prawie pięćdziesięciu ubiegłych lat, ponieważ wielu zamierzeń i przedsięwzięć nie udałooby się zrealizować bez udziału osób reprezentujących środowiska polityczne i samorządowe, organizacje, stowarzyszenia i instytucje. Dzisiaj jest doskonały moment, aby właśnie osoby reprezentujące otoczenie Uczelni wymienić i serdecznie im podziękować. W tym wypadku pozwolę sobie na szczegóły, również finansowe, ponieważ ich skala także potwierdza stopień zaangażowania wielu osób i środowisk w działalność i rozwój naszej Uczelni.

Wymienionym już przeze mnie Studium Nauczycielskim kierował Konstanty Zajda, który przyczynił się do przejęcia przez Studium siedziby w budynku przy obecnej al. Ar-

mii Krajowej 13/15. Konstanty Zajda nie pełnił funkcji rektora, ale społeczność akademicka uhonorowała jego działalność, decydując o umieszczeniu portretu dyrektora Studium obok galerii rektorów w sali Senatu.

Wyższa Szkoła Nauczycielska powstała w 1971 roku, na pierwszy rok studiów zostało przyjętych nieco ponad 200 osób, które podjęły studia na Wydziałach Pedagogicznym i Matematyczno-Przyrodniczym. Pierwszym rektorem Uczelni został doc. dr Marian Jakubowski. Trzy lata później Wyższa Szkoła Nauczycielska otrzymała status Wyższej Szkoły Pedagogicznej z możliwością prowadzenia czteroletniego magisterskiego cyklu kształcenia. Uruchomione zostały także studia zaoczne. Uczelnia otrzymała insygnia akademickie i sztandar. Rozpoczęła się budowa Domu Studenckiego. Swoją działalność zainicjowało Wydawnictwo Uczelni.

Na lata 1977–1980 przypadła kadencja rektorska prof. dra hab. Janusza Sztumskiego. Profesor jest dzisiaj z nami, z czego bardzo się cieszę, ponieważ mogę osobiście podziękować Panu Profesorowi za pracę na rzecz Uczelni! Nasza Uczelnia w tamtych latach uruchomiła nowe kierunki studiów, w tym w obszarze sztuk plastycznych i muzycznych oraz z zakresu zarządzania oświatą i kulturą w ramach studiów dziennych i tzw. „studiów dla pracujących”. Powiększyła się znacznie kadra akademicka. Biblioteka Główna uzyskała nową siedzibę przy Armii Krajowej 36a. WSP rozwinęła współpracę krajową i międzynarodową. Studenci zdobyli mistrzostwa Polski wyższych szkół pedagogicznych w tenisie stołowym. To początek bardzo licznych sukcesów sportowych, które regularnie przez cały czas działalności Uczelni odnosili i odnoszą nasi studenci.

W latach 1980–1984 Uczelnią kierował prof. dr hab. Włodzimierz Brzezina. Wyższa Szkoła Pedagogiczna przeszła wówczas zmiany organizacyjne, w wyniku których powstały nowe jednostki w ramach trzech wydziałów. Uruchomione zostały kolejne kierunki studiów, nastąpiła również modernizacja bazy materialnej Uczelni.

Kolejny ważny okres w dziejach Uczelni stanowiły lata 1984–1990, gdy funkcję rektora pełnił prof. dr hab. Edward Polanowski. Jednostki Uczelni zyskały wówczas nowe pomieszczenia, unowocześniono zostało zaplecze dydaktyczne. Od 1990 roku głównym budynkiem Uczelni, siedzibą rektora i administracji stał się obiekt przy ul. Waszyngtona 4/8. O jego włączenie w infrastrukturę Uczelni walczyli również ówcześni studenci. Rozpoczęła się rozbudowa gmachu przy Armii Krajowej 13/15. Uczelnia uruchomiła filię WSP w Wieluniu. Podpisywane były kolejne umowy o współpracy z uczelniami zagranicznymi.

Za czasów kadencji rektorskich prof. dr hab. Józefa Świątko Uczelnia posiadała strukturę czterowydziałową. Uruchamiane były kolejne, w tym nienauczycielskie kierunki studiów, nastąpiło oddanie do użytku nowego budynku przy Armii Krajowej 13/15, wraz z Planetarium, modernizowana była baza dydaktyczna. Powstał Uniwersytet III Wieku. W 1992 roku WSP i inne uczelnie częstochowskie rozważały pomysł stworzenia w mieście federacji szkół wyższych oraz uniwersytetu.

Od 1996 do 2002 funkcję rektora pełnił prof. dr hab. Ryszard Szwed. W Uczelni studiowało wówczas najwięcej studentów, 17 000, w tym 10 000 na studiach stacjonarnych. Uczelnia posiadała kilka budynków na własność i pozyskiwała nowe, skończyła się rozbudowa gmachu przy Armii Krajowej 13/15, rozpoczęła natomiast budowa magazynu Biblioteki Głównej.

Właśnie w tym okresie, w styczniu 1999 roku powstała Fundacja na rzecz Utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego, założona przez Szymona Giżyńskiego, byłego wojewodę częstochowskiego, stojącego od 1999 roku na czele Fundacji jako jej prezes. W skład Fundacji weszli przedstawiciele różnych środowisk, oprócz rektora WSP oraz rektorów innych częstochowskich uczelni: Politechniki Częstochowskiej, Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej, Wyższej Szkoły Zarządzania, Akademii Polonijnej, także ówczesny metropolita częstochowski arcybiskup Stanisław Nowak, byli wojewodowie częstochowscy Grzegorz Lipowski i Jerzy Guła oraz prezydent miasta Częstochowy Halina Rozpondek.

Jednym z najważniejszych wydarzeń kadencji prof. Szweda było przyznanie 29 stycznia 2001 roku Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu WSP kierowanemu przez prof. dra hab. Tadeusza Srogosza uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Kilka miesięcy później, w marcu, Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznała Wydziałowi Matematyczno-Przyrodniczemu WSP kierowanemu przez dra hab. inż. Zygmunta Bąka uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk fizycznych w dyscyplinie fizyka.

W lipcu 2001 roku do Sejmu RP trafił projekt przekształcenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie w Uniwersytet Częstochowski. Niestety, zabrakło jednego głosu poparcia w sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży i wniosek przepadł.

W latach 2002–2008 trwała kadencja rektorska prof. dra hab. Janusza Berdowskiego. Prof. Berdowski dzisiaj nie mógł być obecny, ale w rozmowie ze mną przypomniał najważniejsze wydarzenia swojej kadencji. 1 października 2004 roku Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie zmieniła nazwę na Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie. W kwietniu 2007 roku Centralna Komisja przyznała Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu kierowanemu przez prof. dra hab. Andrzeja J. Zakrzewskiego uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Równocześnie Uczelnia borykała się z poważnymi problemami, wynikającymi ze zmniejszenia się liczby studentów, przede wszystkim zaocznych, co wymusiło przeprowadzenie poważnych działań oszczędnościowych, zapewniających dalszą działalność. Mimo konieczności restrukturyzacji zakończyła się rozbudowa Biblioteki Głównej i oddano do użytku magazyn książek, wykupiony został budynek przy ul. Dąbro-

wskiego, rozpoczęła się także budowa Akademickiego Centrum Sportu i uruchomiono Planetarium.

Na lata 2008–2016 przypadły dwie kadencje rektorskie dra hab. Zygmunta Bąka. Były to lata intensywnych zmian i rozwoju Uczelni. 1 października 2009 roku Wydział Filologiczno-Historyczny uruchomił studia III stopnia w dyscyplinie historia, pierwsze studia doktoranckie w dziejach Uczelni. Powstały nowe kierunki studiów, w tym mieszczące się w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

22 listopada 2010 roku Uczelnia po raz pierwszy w historii nadała tytuł doktora honoris causa. Wyróżnienie otrzymał wybitny historyk prof. dr hab. Henryk Samsonowicz. Kolejnymi doktorami honoris causa Uczelni byli: prof. dr hab. Jerzy Strzelczyk, prof. dr. dr. h.c. em. Gerhard Fieguth, prof. dr hab. Marian Kisiel, prof. dr hab. Andrzej Zakrzewski. Profesor Strzelczyk i prof. Zakrzewski są dzisiaj z nami, bardzo za to naszym doktorom h.c. dziękuję!

W grudniu 2011 roku Wydział Filologiczno-His-

toryczny kierowany przez prof. dra hab. Dariusza Złotkowskiego otrzymał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo. A w czerwcu 2013 roku Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznała wydziałowi Matematyczno-Przyrodniczemu Akademii kierowanemu przez dra hab. Janusza Kapuśniaka uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia. Dwa lata później, we wrześniu 2015 roku piąte uprawnienia – w dyscyplinie językoznawstwo – otrzymał Wydział Filologiczno-Historyczny, kierowany przez dr hab. Agnieszkę Czajkowską.

Za kadencji rektorskiej dra hab. Zygmunta Bąka nastąpiła intensywna rozbudowa infrastruktury Uczelni, przeprowadzone zostały liczne remonty, w tym Domu Studenckiego „Skrzat”, nowoczesnego audytorium przy Armii Krajowej 13/15, powstał nowy budynek przy ul. Zbierskiego. Na rzecz rozbudowy współdziałali z Uczelnią politycy i samorządowcy. Chcę szczególnie podkreślić tę aktywność, ponieważ bez niej nasz Uniwersytet dzisiaj nie miałby odpowiedniej bazy i szans właściwego funkcjonowania. Dziękuję szczególnie tym osobom, których prace na rzecz Uczelni nie miały charakteru incydentalnego, a były wieloletnimi dowodami wsparcia i wszelkich form pomocy Uczelni.

Dzięki zaangażowaniu Artura Warzochy, który sprawował w latach 2006–2007 urząd pierwszego wicewojewody

JM Rektor wygłasza przemówienie. Fot. archiwum

śląskiego, rozpoczęła się budowa Akademickiego Centrum Sportu. Wkład własny w wysokości 9 mln zł Uczelnia uzyskała dzięki działaniom ówczesnego posła Szymona Giżyńskiego, wicewojewody Artura Warzocha i poseł Haliny Rozpondek 1 mln złotych jako uzupełnienie wkładu własnego został przekazany na rzecz Uczelni z Ministerstwa Sportu dzięki staraniom poseł Jadwigi Wiśniewskiej. Dodatkowo 1 mln złotych pozyskali na rzecz Uczelni wicewojewoda Warzocha i poseł Giżyński, natomiast ówczesny prezydent miasta Tadeusza Wrona w budżecie miasta zapisał na ten cel 1 mln złotych.

Goście Święta Uczelni. Fot. archiwum

Budowa gmachu Wydziału Nauk Społecznych i auli przy Armii Krajowej 13/15 odbywała się przy wielkim zaangażowaniu posła Szymona Giżyńskiego, dzięki któremu inwestycja została umieszczona na liście projektów kluczowych dla woj. śląskiego „Budowa WNS w perspektywie powołania Uniwersytetu”. Uzupełnienie wkładu własnego w wysokości 1 mln złotych Uczelnia otrzymała dzięki wsparciu posła Giżyńskiego, wicewojewody Warzocha i poseł Rozpondek. Dotację 2 mln z budżetu województwa na zakup działki pod budowę WNS Uczelnia zyskała z kolei na skutek starań premiera Jerzego Buzka. W wieloletnim programie inwestycyjnym miasta 1 mln na sfinansowanie projektu architektonicznego i wykonawczego WNS umieścił ówczesny prezydent Tadeusz Wrona. Uzupełnienie wkładu własnego w wysokości 5 mln złotych Uczelnia zawdzięcza poseł Izabeli Leszczynie. Również poseł Izabela Leszczyna spowodowała, że dzięki kwocie 3 mln złotych z budżetu państwa została wyremontowana aula, w której jesteśmy obecnie: „Audytorium Maximum”.

Uczelnia otrzymała także dofinansowania do inwestycji, działań edukacyjnych oraz działań promocyjnych z Urzędu Miasta. Za czasów prezydenta Krzysztofa Matyjaszczyka były to dofinansowania studiów podyplomowych współorganizowanych z innymi instytucjami edukacyjnymi, wsparcie dla studiów dualnych prowadzonych przez Uczelnię z partnerami zagranicznymi, a także dofinansowanie infrastruktury dydaktycznej i działalności promocyjnej w wysokości 150 tysięcy rocznie, w ostatnich dwóch latach 100 tysięcy rocznie.

Trzeba też podkreślić, że wiele inwestycji Uczelnia finansowała i finansuje sama, przykładem jest samodzielnie przygotowana za kwotę ponad 700 000 złotych pracownia pielegniarstwa. W tym roku na rozwój infrastruktury kierunków medycznych otrzymaliśmy dofinansowanie w wysokości 1 mln złotych dzięki staraniom parlamentarzystów, przede wszystkim posła Szymona Giżyńskiego, senatorów Artura Warzocha i Ryszarda Majera.

Wydarzeniem, które realnie, ale i symbolicznie wskazuje na zaangażowanie różnych środowisk na rzecz Uczelni, było utworzenie 12 grudnia 2015 r. z inicjatywy posła Szymona Giżyńskiego Parlamentarnego Zespołu ds.

utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego, w skład którego weszło 11 posłów i 2 senatorów: Szymon Giżyński jako przewodniczący, czterech wiceprzewodniczących: Lidia Burzyńska, Krzysztof Maciejewski, Halina Rozpondek, Artur Warzocha, ponadto posłowie i senatorowie: Andrzej Gawron, Konrad Głębocki, Tomasz Jaskółka, Izabela Leszczyna, Ryszard Majer, Beata Mateusiak-Pielucha, Anna Milczanowska i Piotr Polak. W działania na rzecz osiągnięcia statusu Uniwersytetu angażowali się również inni posłowie i senatorowie kilku wcześniejszych kadencji, wśród nich m.in. Danuta Polak i Andrzej Szewiński, a także – co chcę szczególnie podkreślić – wspomniani już europosłowie, premier Jerzy Buzek oraz poseł Jadwiga Wiśniewska, działający dla naszej społeczności akademickiej w wielu obszarach, nierzadko w sposób fundamentalny decydujących o naszej

przyszłości.

Od roku akademickiego 2016/2017 jedną z istotnych decyzji Uczelni było przejęcie części aktywów i bazy dydaktycznej, a także wzbogacenie zasobów bibliotecznych Uczelni przez Wyższą Szkołę Hotelarstwa i Turystyki kierowaną przez obecnego dziś z nami prof. Wiesława Gworysa.

29 stycznia 2018 roku decyzją Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Instytut Sztuk Pięknych Akademii im. Jana Długosza uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne, które otworzyły drogę do podjęcia działań zmierzających do zmiany nazwy Uczelni. Zostały one bardzo szybko zrealizowane, m.in. dzięki zaangażowaniu parlamentarzystów posła Szymona Giżyńskiego i senatora Artura Warzocha, którzy – jak widać po wcześniej krótko przedstawionej historii – działali na rzecz Uczelni w każdym czasie jej funkcjonowania, w trudnych i dobrych chwilach, zawsze w nas jako społeczność akademicką wierząc i konsekwentnie wspierając nasze starania. Za to szczególnie dziękuję!

Historyczny moment w dziejach Uczelni nastąpił 7 maja 2018 roku – Wicepremier Rządu RP, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr Jarosław Gowin podpisał rozporządzenie o zmianie nazwy Uczelni. Minister oficjalnie poinformował o tym w czasie wizyty w naszej Uczelni 16 maja. 1 czerwca 2018 roku Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie zmieniła nazwę na Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

Szanowni Państwo,

w krótkim czasie jednego wystąpienia i jednego Święta nie sposób wyliczyć wszystkich zasług osób działających na rzecz naszej Alma Mater. Chcę zatem w jeszcze jeden sposób podkreślić naszą wdzięczność i w tym miejscu wszystkim będącym dzisiaj z nami osobom zaangażowanym w tworzenie Uniwersytetu podziękować kwiatami, które wręczą Państwu nasi studenci.

Szanowni Państwo,

Wieloletnia praca doprowadziła naszą Alma Mater do statusu uniwersytetu. Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie jest dzisiaj wielkoobszarową i wieloprofilową jednostką, silnym w regionie ośrodkiem naukowo-dydaktycznym, kształcącym około 5 000 studentów, doktorantów i słuchaczy, z nowoczesną infrastrukturą, z coraz silniejszą nauką i badaniami, odnoszącym liczne sukcesy w konkursach krajowych i zagranicznych, z dydaktyką rozwijającą się we wszystkich obszarach nauki i sztuki, także w dziedzinach nauk medycznych i prawnych, prowadzącą intensywną współpracę z innymi uczelniami krajowymi i zagranicznymi, otwartą na otoczenie społeczno-gospodarcze, aktywnie uczestniczącą w działaniach miasta i regionu.

Jesteśmy też ośrodkiem pragnącym podkreślić swoją specyfikę, wyróżnić szczególne, wypracowane przez nas autorskie rozwiązania i pomysły, np. w dydaktyce – od wielu lat prowadzone podwójne dyplomowanie czy system dualny we współpracy z uczelniami zagranicznymi, model kształcenia doktorskiego cotutelle, systemowo wprowadzony tutoring, rozbudowane kształcenie lingwistyczne dla każdego studenta, stałe poszerzanie nowatorskiej oferty dydaktycznej oraz form kształcenia ustawicznego. Także w działalności naukowej i badawczej coraz wyraźniej zaznaczamy swoje miejsce w nauce polskiej, realizując innowacyjne projekty, indywidualnie albo we współpracy z innymi uczelniami i instytucjami polskimi i zagranicznymi. Świadczy o tym m.in. liczba i ranga wygranych projektów w konkursach krajowych i międzynarodowych, których jesteśmy inicjatorami i liderami.

Status i pozycję Uczelni potwierdza także dzisiejsze Święto, w czasie którego odbędzie się wręczenie medali i odznaczeń państwowych oraz uroczysta promocja znacznej grupy doktorów habilitowanych i doktorów, najmłodszych przedstawicieli nauki polskiej, którzy dzięki pracy, zaangażowaniu i determinacji osiągnęli wytyczony kilka lat temu cel, czego serdecznie gratuluję. Przed Państwem kolejne zadania i wyzwania, i wiem, że realizując je, będziecie Państwo godnie reprezentować nasz Uniwersytet. Wzorem dla

Państwa we wszystkich obszarach aktywności niechaj będzie prof. Stanisław Gajda, dr h.c. naszego Uniwersytetu, którego dokonania naukowe, nieprzeciętna wiedza, dorobek badawczy i dydaktyczny były i są inspiracją dla wielu przedstawicieli świata akademickiego.

Szanowni Państwo,

wszystkie działania, które podejmujemy i cele, które sobie wyznaczamy, będziemy realizować z pełną świadomością znaczenia osiągnięcia przez Uczelnię statusu Uniwersytetu. Statusu, który jest nobilitacją dla społeczności akademickiej, a równocześnie poważnym zobowiązaniem, wynikającym z samej idei uniwersyteckości, która według klasyka tej idei Karla Jaspersa, polega na wywodzącej się ze słowa universitas wspólnocie akademickiej i wspólnocie nauki. Chciałoby się dodać – także wspólnocie celów i dążeń Uczelni i środowiska, na rzecz którego Uniwersytet działa. Łącząc, a nie dzieląc.

Uniwersytet to szkoła wyższa opierająca swoją działalność na tradycji, równocześnie nowoczesna, otwarta i odpowiedzialna, w tym poczuciu odpowiedzialności realizująca misję wobec społeczeństwa i pielęgnująca wartości stanowiące o istocie uniwersyteckości, takie jak poszukiwanie prawdy, której niezbywalną podstawą jest wolność, ta zaś z kolei zawsze była i jest warunkowana wiedzą. Poczucie odpowiedzialności za osiągnięcie statusu Uniwersytetu spoczywa na nas wszystkich, pracownikach, studentach, doktorantach i absolwentach, ponieważ wszyscy tworzymy Uniwersytet i wszyscy jesteśmy Uniwersytetem. W tę świadomość tworzenia Uniwersytetu, budowania etosu uniwersyteckiego i działania w poczuciu odpowiedzialności za bycie Uniwersytetem pięknie wpisuje się osoba i działalność Jana Długosza, który patronował Akademii, teraz jest Patronem Uniwersytetu. To Jan Długosz jest autorem słów, które powinny być mottem dla nas wszystkich: „Każdy jest tyle dłużen swojej Ojczyźnie, na ile go stać przy jego zdolnościach i siłach”.

I nasz Uniwersytet z taką właśnie ideą i misją będzie kontynuował swoją działalność, budując na silnych fundamentach pięćdziesięcioletniej tradycji akademickiej i równocześnie w poczuciu wspólnoty i w poszukiwaniu prawdy tworząc przyszłość społeczeństwa, dla którego istnieje i na rzecz którego w codziennej, odpowiedzialnej pracy funkcjonuje.

Anna Wypych-Gawrońska

*Rektor Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie*

KSIĄŻKI Z WYDAWNICTWA UJD TERAZ DOSTĘPNE W WERSJI ELEKTRONICZNEJ

Od początku kwietnia 2019 r. najbardziej popytne książki wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie można znaleźć na platformie ibuk.pl. Można je wypożyczyć w wersji elektronicznej. IBUK.pl to jedna z największych wypożyczalni oraz księgarni internetowych z ebookami i audiobookami w Polsce. W jej ofercie znaleźć można ponad 70 tys. tytułów naukowych, akademickich oraz beletrystyki. Z wypożyczalni mogą korzystać nie tylko klienci indywidualni, ale również instytucjonalni. Poprzez uczestnictwo w platformie IBUK.pl książki wydawane przez Wydawnictwo UJD dotrą do jeszcze większej grupy czytelników. Baza książek znajdujących się na tej platformie będzie sukcesywnie uzupełniana o nowe pozycje.

NASI NOWI DOKTORZY HABILITOWANI I DOKTORZY

W ramach Święta Uczelni (20 czerwca 2018 roku) odbyły się również:

— Uroczysta promocja doktorów habilitowanych w dyscyplinie historia, stopni nadanych przez Wydział Filologiczno-Historyczny

Na mocy uchwał Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego stopnie naukowe doktora habilitowanego otrzymali:

1. Andrzej Krzak na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej: „Wielka Wojna na Bałkanach. Działania militarne i polityczne podczas I wojny światowej 1914–1918”;
2. Anna Ewa Odrzywolska-Kidawa na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Mikrokosmos «Człowieka poczciwego» według Mikołaja Reja. Studia z antropologii kultury szlachty polskiej XVI w. Zdrowie – Pożywienie – Higiena”;
3. Katarzyna Beata Chmielewska na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Klasztor i jego problemy w średniowiecznych śląskich i kłodzkiech kronikach kanoników regularnych”.

Dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego prof. dr hab. Agnieszka Czajkowska gratuluje nowym doktorom habilitowanym. Fot. archiwum

— Uroczysta promocja stopni doktora nadanych przez Wydział Filologiczno-Historyczny lub Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

Na mocy uchwał Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego stopnie naukowe doktora otrzymało 20 doktorów, w tym 10 w dyscyplinie historia, 9 w dyscyplinie literaturoznawstwo i 1 w dyscyplinie językoznawstwo:

1. Małgorzata Rabęda, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Liryka Karola Wojtyły lat 1938–1978 i jej literacko-filozoficzne inspiracje”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Jana Papióra;
2. Jarosław Cieślak, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Polska powieść rozwojowa Dwudziestolecia międzywojennego”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Czajkowskiej, prof. UJD;
3. Katarzyna Bachniak, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Geopoetyka samotności. Twórczość Johna Maxwella Coetzee w świetle interpretacji geokrytycznej”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Adama Regiewicza;
4. Ewelina Anita Zemła, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Opieka społeczna i zdrowotna w pracy Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego (1815)”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Srogosza;
5. Dariusz Łukasz Majchrzak, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w XIX i XX wieku w Zagłębiu Dąbrowskim (na przykładzie Grodzieckiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Przemysłowych)”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Janusza Spyrę;
6. Marzena Marianna Forma, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Literatura w służbie polityki. Polityka w służbie literatury. «Przypadek» Wandy Wasilewskiej”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
7. Joanna Maria Chłodzińska, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Proces nabywania i kształtowania się systemu językowego u dziecka z autyzmem. Lingwistyczne studium przypadku”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. Urszuli Wójcik;
8. Kamila Maria Salita, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Motyw Alkestis w polskiej literaturze”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Roberta Zawadzkiego;
9. Ewelina Policińska, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Kancelarie i dokumenty księcia Władysława II opolskiego zwanego Opolczykiem w Księstwie Opolskim na ziemiach koronnych i na Rusi”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Marcelego Antoniewicza, prof. UJD;
10. Tomasz Marian Sufin, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Generał Stanisław Rostworowski”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
11. Marzena Stanisława Gonera, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Działalność parlamentarna Adama Kazimierza Czartoryskiego”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Andrzeja Stroynowskiego;
12. Monika Anna Kusek-Dyja, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Przestrzenie grozy w polskich powieściach”.

ciach gotyckich przełomu XVIII i XIX wieku”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Czajkowskiej, prof. AJD;

13. Mariusz Kolmasiak, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Muzeum Józefa Piłsudskiego w Belwederze (1935–1939)”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
14. Aneta Joanna Nawrot, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Alternatywne światy Marcina Wolskiego wobec tradycji powieści historycznej”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Czajkowskiej, prof. UJD;
15. Ryszard Oleszkowicz, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Działalność kontrwywiadu wojskowego na obszarze Dowództwa Okręgu Korpusu Nr IX w okresie międzywojennym”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Henryka Cwięka;
16. Adrian Zbigniew Kosowski, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Dyplomacja II Rzeczypospolitej wobec dekompozycji systemu wersalskiego”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
17. Iwona Anna Skrzypczyk-Gałkowska, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Proza Ludmiły Marjańskiej”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. Elżbiety Hurnik;
18. Daria Maria Jekiel, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Polska literatura dla młodzieży po '89 roku wobec przemocy i uzależnień”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Zofii Kłak;
19. Marek Jarosław Świerczek, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Rola Oddziału II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w operacji MOCR-TRUST”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Roberta Majznera, prof. UJD;
20. Ewelina Agnieszka Mika, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Historia i historie w twórczości Marii Czapskiej”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Czajkowskiej, prof. UJD.

Na mocy uchwał Rady Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego stopnie naukowe doktora w minionym roku akademickim otrzymali w dyscyplinie fizyka lub chemia:

1. Iwona Rutkowska, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Charakterystyka spektroskopowa i struktura elektronowa sześciokoordynacyjnych kompleksów Fe-porfiryn zawierających ligandy imidazolu, histydyny i β -pikolinylu”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Kazimierza Dzielińskiego, prof. PCz;
2. Magdalena Biernacka, która przedstawiła rozprawę doktorską pt.: „Właściwości i model teoretyczny optycznie stymulowanej luminescencji chlorku sodu dla dozymetrii promieniowania jonizującego”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Arkadiusza Mandowskiego, prof. UJD;
3. Bartłomiej Kalota, który przedstawił rozprawę doktorską pt.: „Synteza i badania spektroskopowe wybranych związków kompleksowych lantanowców (III) dla lumi-

nescencyjnego oznaczania tlenu i temperatury”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. Mikhaila Tsvirko.

Prezydent RP upoważnił Marszałka Senatu RP Stanisława Karczewskiego/wicewojewodę śląskiego Mariusza Trepkę do przeprowadzenia ceremonii odznaczenia Krzyżami Zasługi.

Odznaczona dr Anna Czerniecka-Haberko. Fot. archiwum

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali:

- dr hab. Robert Biczak, prof. UJD
- dr Krzysztof Czajkowski

Braźowe Krzyże Zasługi otrzymali:

- dr Anna Czerniecka-Haberko
- dr hab. Daniel Kukla, prof. UJD
- dr Elżbieta Wróbel

Medal Złoty za Długoletnią Służbę otrzymali:

- mgr Janina Staszczuk
- mgr Maria Wieczorek
- prof. dr hab. Andrzej Zalewski

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę otrzymali:

- mgr Magdalena Gawrońska
- mgr Ewa Jabłońska
- mgr Anna Marcinkowska
- mgr Magdalena Okwiet
- dr Leon Rak
- mgr Anna Wojnarowicz-Głębocka

Medal Braźowy za Długoletnią Służbę otrzymali:

- mgr Marek Makowski
- dr Monika Stawiarska-Lietzau

Minister Edukacji Narodowej Anna Zalewska przyznała Medale Komisji Edukacji Narodowej następującym pracownikom:

1. dr Monika Adamska-Staroń
2. dr Barbara Herman
3. dr hab. Izabela Krasiejko
4. dr Tomasz Ładoń
5. dr Norbert Morawiec
6. dr Katarzyna Milik
7. dr Barbara Majchrzak
8. dr Karolina Studnicka-Mariańczyk

PROF. DR HAB. STANISŁAW GAJDA DOCTOREM HONORIS CAUSA

W trakcie obchodów Święta Uczelni (20 czerwca 2018) prof. dr hab. Stanisław Gajda otrzymał zaszczytny tytuł Doctora Honoris Causa Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Stał się tym samym pierwszym naukowcem wyróżnionym tym zaszczytem.

Na zdjęciu od lewej: prof. dr hab. Agnieszka Czajkowska, JM Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. dr hab. Stanisław Gajda. Fot. archiwum

*Stanisław Gajda Doctor Honoris Causa
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie
Laudacja*

*Autorką laudacji na cześć profesora Gajdy
jest prof. dr hab. Iwona Nowakowska-Kempna,
pod której nieobecność tekst odczytała
dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego UJD
dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. UJD.*

**Magnificencjo, Pani Rektor,
Wysoki Senacie,
Wielce Dostojny i Drogi Laureacie,
Szanowni Państwo,**

Z wielką radością i spontanicznym aplauzem Senat Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie (a przedtem Rada Wydziału Filologiczno-Historycznego) podjął uchwałę o nadaniu Panu Profesorowi tytułu doctora honoris causa naszej Uczelni.

Wygłoszenie laudacji dla tak dostojnej i drogiej nam Osoby, jaką jest Pan Profesor, stanowi ogromny zaszczyt, ale jednocześnie trudne zadanie. Nie sposób w krótkich słowach wymienić wszystkich zasług Pana Profesora na polu naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym. Należy podkreślić na początku, iż jest Pan Profesor wypróbowanym i niezawodnym przyjacielem naszej Uczelni.

Charakteryzując sylwetkę Pana Profesora, nietrudno będzie wskazać więzi łączące Go z Długoszowym Uniwersytetem, uzasadniające nadanie tytułu doctora honoris causa naszej Uczelni, o wiele bardziej skomplikowane będzie przybliżenie Jego wielostronnego i bogatego dorobku na niwie naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

Chaim Perelman w „Imperium retoryki” (2002, s. 109) napisał: „Dobra reputacja staje się kapitałem wcielonym w daną osobę, to aktywa, z których skorzystanie w razie potrzeby jest rzeczą uprawnioną”. Przybliżając owe aktywa, trzeba najpierw przypomnieć, iż stoi przed nami członek rzeczywisty PAN, którego ponad 380 publikacji dotyczy: teorii języka i teorii lingwistyki, stylistyki językoznawczej odniesionej do języka polskiego i innych języków słowiańskich, współczesnych dziejów języków słowiańskich, słowiańskich badań komparatywnych, historii języka, socjolingwistyki i leksykologii, teorii tekstu oraz kultury języka. Pan Profesor przez wiele lat kierował w Opolu Katedrą Języka Polskiego (1998–2012) i Instytutem Filologii Polskiej (1990–2012). Dało to asumpt do podjęcia ambitnych i ciekawych tematów badawczych, które zaowocowały szeregiem monografii, międzynarodowymi tomami pokonferencyjnymi i pracami badawczymi młodej kadry. Wśród znaczących

programów badawczych warto tutaj wymienić „Teoretyczno-metodologiczne problemy współczesnych stylistyk” (1995–nadal) oraz wielkie międzynarodowe programy slawistyczne: „Przemiany współczesnych języków słowiańskich” (1993–2001) oraz „Komparacja systemów i funkcjonowania współczesnych języków słowiańskich” (2001–nadal). Wśród polskich programów ważne miejsce zajmują tematy „Rozwój współczesnego języka polskiego jego odmian i słownictwa” oraz „Język polski w europejskiej przestrzeni kulturowo-językowej” (2004–2006). Prowadzone programy badawcze oraz działalność w ramach Instytutu zaowocowały organizacją 48 krajowych i międzynarodowych konferencji, w tym V Kongresu Polonistyki Zagranicznej w 2012 roku, a także uczestnictwem Pana Profesora jako referenta w 130 konferencjach krajowych i zagranicznych.

W tym punkcie należy wskazać na Osobę Pana Profesora jako człowieka otwierającego wielką przestrzeń współpracy naukowej, działającego zgodnie z maksymą: „Amor verborum nos unit”. Mogli z niej skorzystać młodzi badacze i pracownicy z mniejszych ośrodków naukowych, między innymi takich jak Częstochowa. Częstochowa ma bowiem za sobą realizację ambitnego planu przemian z uczelni dydaktycznej, jaką była Wyższa Szkoła Pedagogiczna, przez Akademię z rozwijającą się kadrą badawczą, po Uniwersytet z sześcioma prawami doktoryzowania, prawami habilitowania, kadrą profesorską i cenionymi europejskimi pracami nau-

kowymi. Od lat osiemdziesiątych w tym naukowym awansie Uczelni uczestniczy czynnie Pan Profesor, stwarzając młodej kadrze szansę pokazania się i wybicia w skali krajowej i międzynarodowej, dzięki uczestnictwu w opolskich konferencjach i pracach badawczych. Jesteśmy za to wdzięczni.

Warto tutaj podkreślić, iż Pan Profesor rozpoczął karierę naukową od recenzowania tomu „Językoznawca”, prezentującego prace Koła Młodych Językoznawców w 1971 roku, z młodymi wówczas entuzjastami lingwistyki, jak Marcin Preisner, Janusz Anusiewicz, Ryszard Tokarski, Stanisław Podobiński czy mówiąca te słowa.

Bogactwo form aktywności naukowej to z jednej strony tworzenie i wychowanie zespołu badawczego, nie tylko opolskiego, ale i krajowego oraz międzynarodowego, z drugiej strony własna działalność naukowa, jakże bogata i różnorodna, chociaż oscylująca wokół pewnych kluczowych tematów.

Profesor Stanisław Gajda ma imponujący dorobek naukowy, wieloaspektowy, w wielu wymiarach prekursorski i nowatorski, a co najważniejsze, liczący się w Europie i obejmujący cały świat sławistyczny. Służą temu także publikacje w językach kongresowych: rosyjskim (począwszy od czasów przed 1989 rokiem), angielskim, niemieckim oraz w różnych językach słowiańskich. Na ten imponujący dorobek składają się przede wszystkim dogłębne badania nad stylem i stylistyką i wyrastające stąd studia nad terminem i terminologią, badania nad gatunkami tekstu, tekstem i dyskursem, zachowaniami komunikacyjnymi i komunikacją medialną. Zaowocowało to czterema świetnymi monografiami o rozwoju terminologii górniczej, badaniach stylistycznych nad językiem naukowym, współczesnej polszczyźnie naukowej oraz „Wprowadzeniem do teorii terminu”. Z doświadczeń tych wyrósł także „Przewodnik po stylistyce polskiej” (redaktor i współautor, Opole 1995), a przede wszystkim czasopismo „Stylistyka”, tomy IX–XII (1992–2012 redaktor naczelny). Przypominamy ważniejsze myśli Pana Profesora zapisane w cytowanych tomach. Publikacje te cieszą się międzynarodową sławą i uznaniem, stanowiąc oryginalny polski wkład do rozwoju badań stylistycznych w krajach słowiańskich i Europie. Wynika to z pionierskich założeń badań nad stylem i stylistyką oraz wypracowania nowatorskiej teorii stylu i stylistyki. Stylowi nadaje Badacz szerokie humanistyczne (antropologiczne) znaczenie i traktuje go jako całokształt zachowań językowych człowieka, uwarunkowanych podmiotowo i pragmatycznie, kognitywnie i kulturowo. W Jego przekonaniu styl to zasady integrujące konstruowanie tekstów ze środków językowych, od fonetycznych po tekstotwórcze. Styl usytuowany jest na osi *langueparole*. Stylistyka jest równie szeroko definiowana, jako nauka o tak właśnie rozumianym stylu, jako dyscyplina językoznawstwa integrująca we wszystkich wymiarach badania nad tekstami/dyskursem. Stylistyka jawi się jako badanie regularności użycia języka w różnych sferach komunikacji korespondujących ze sferami działania. W wielu studiach, artykułach i opracowaniach monograficznych o charakterze encyklopedycznym Profesor S. Gajda przybliżył całe spectrum stylów

współczesnej polszczyzny, tworzy teorię stylu naukowego, podaje jego wyznaczniki stylowe i charakteryzuje terminologię. W licznych pracach ukazuje wewnętrzne zróżnicowanie stylów, nieostre granice między nimi, a przede wszystkim zwraca uwagę na problemy typologiczne i terminologiczne nie tylko stylów, lecz także dyskursu i języka. W metodologii podaje opis struktur komunikacyjno-kulturowych i kognitywnych, wyjaśnia ich budowę, wyznaczniki i rozumienie. Formułuje podstawowe, a zarazem kapitalne perspektywy badawcze: pragmatyczną, dyskursywną, tekstologiczną i genologiczną. Wyjątkowo wnikliwie przedstawia przemiany cywilizacyjno-kulturowe schyłku XX wieku, przełomu wieków i nowej, postindustrialnej ery. Na tym tle ukazuje przenikanie się stylów, tworzenie się stylów hybrydowych, potoczność w języku i jej ekspansję oraz zachowania komunikacyjne oparte na rutynizacji i wynikające z konwencjonalizacji ról społecznych i działań. Krąg zainteresowań uzupełnia studiami nad indywidualnym wymiarem używania języka, nowymi zjawiskami medialnymi i ich wpływem na język ogółu. Prowadzi trafnie studia i analizy nowych stylów: telewizyjnego, medialnego, elektronicznego, reklamowego. Prace te doprowadziły do wyłonienia się nowego obszaru badawczego, poszerzającego zainteresowania Autora o inne języki słowiańskie. W ramach wielkiego programu

Przemawia prof. dr hab. Stanisław Gajda. Fot. archiwum

badawczego rozpoczęto analizę kondycji współczesnych języków słowiańskich, ich przemian systemowych, obrazu zjawisk takich jak: nowe media i ich język, przekaz elektroniczny, nowe typy dyskursu publicznego, a w tym wymiary kognitywny, kulturowy i pragmatyczny tego dyskursu, jego interakcyjność i intertekstualność.

Opracowanie najnowszych dziejów języków słowiańskich obejmuje 12 tomów poświęconych poszczególnym językom słowiańskim: serbskiemu, bułgarskiemu, czeskiemu, słowackiemu i słoweńskiemu, chorwackiemu, kaszubskiemu, białoruskiemu, ukraińskiemu, macedońskiemu i polskiemu. W zapowiedzi jest opracowanie języka karpatorusińskiego. Podobne bogactwo treściowe zawierają cztery tomy studiów poświęcone komparacji współczesnych języków słowiańskich, wyrosłe również z międzynarodowego programu badawczego. Prezentują one przemiany we współczesnych językach słowiańskich, ich systemach i środkach

językowych, wzorach zachowań, normach i wartościach, wyrosłych z przemian kulturowo-cywilizacyjnych.

Bogaty jest także dorobek Pana Profesora dotyczący badań nad polonistyką (t. 12) i dydaktyką szkolną oraz uniwersytecką, obejmujący rozprawy i studia oraz opracowania podręcznikowe z socjolingwistyki, dialektologii, logopedii i neurolingwistyki oraz neurologopedii, a także udział w pracach Międzynarodowego Komitetu Sławistów i kongresach sławistycznych. Ponadto Pan Profesor uczestniczył w obozach gwaroznawczych (także mówiąca te słowa) i badaniach gwar Podlasia, prowadzonych przez prof. Barbarę Falińską (PAN). Tak bogaty i wielostronny dorobek Pana Profesora pozwala scharakteryzować Go jako Mistrza i Mentora pokoleń językoznawców, także naszej Uczelni.

Prof. dr hab. Stanisław Gajda i Danuta Polak – poseł na Sejm II i IV kadencji. Fot. archiwum

Pozwolę sobie przypomnieć liczne i owocne dyskusje naukowe z pracownikami naszej Uczelni z panem profesorem Andrzejem Bańkowskim na temat słownika etymologicznego, panią profesorem Wigą Bednarkową, autorką monografii o dyskursie szkolnym i języku uczniów, panią profesorem Violetą Jaros, autorką monografii o języku i stylu pism naukowych Joachima Lelewela, panią profesorem Dorotą Suską i jej zespołem specjalizującym się w komunikacji językowej i języku mediów, czy mówiąca te słowa autorką badań socjolingwistycznych, dialektologicznych i neurologopedycznych.

Trzeci wielki obszar działań Pana Profesora Gajdy obejmuje działania organizacyjne na rzecz nauki polskiej i europejskiej, w ramach których pracuje On jako członek w licznych komitetach i organizacjach naukowych, towarzystwach i stowarzyszeniach. Najważniejsze z nich to członkostwo w Prezydium Międzynarodowego Komitetu Sławistów, przewodniczenie (1999–2007) Komitetowi Językoznawstwa PAN i Komitetowi Słowianoznawstwa PAN, członkostwo w Radach Naukowych: Instytutu Języka Polskiego PAN, Instytutu Badań Literackich PAN, Komitetu Badań Naukowych, działalność w Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych (1999–2012) i przewodniczenie Sekcji Nauk Humanistycznych i Społecznych (od 2007) tejże Komisji. Warto również wspomnieć o ważnej

roli i funkcji w różnych towarzystwach naukowych, jak Polskie Towarzystwo Językoznawcze (od 1974), Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego (od 1974) i wielu, wielu innych.

Z tej perspektywy Pan Profesor jawi się jako spolegliwy doradca, otwierający przestrzeń dyskusji naukowo-organizacyjnej, służącej wyborowi drogi przez pracowników naszego Uniwersytetu. Pan Profesor towarzyszył Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie jako jej doradca i mentor, wskazywał drogi rozwoju, dyskutował nad wyborem ścieżek badawczo-dydaktycznych, pomagał w rozwiązywaniu bieżących problemów i dylematów. Ta przyjazna pomoc i życzliwość towarzyszyły częstochowskiej Alma Mater od początku jej powstania do dnia dzisiejszego, kiedy to możemy powitać Pana Profesora w progach Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Ważne międzynarodowe zaszczyty to także honorowe członkostwo Czeskiego Towarzystwa Językoznawczego oraz otrzymanie summa cum laude doktoratu honoris causa Uniwersytetu św. św. Cyryla i Metodego w Skopie i Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Do tego trzeba jeszcze dodać dyplomy honorowe Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie i Newską Nagrodę Uniwersytetu w Petersburgu, a także wiele innych. Bogata działalność Pana Profesora zaowocowała nadaniem Mu licznych odznaczeń państwowych, medali i Krzyży Zasługi, w tym najważniejszego – Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

Myślę, że w moim wystąpieniu powinno się znaleźć miejsce na wyrażenie w imieniu Pana Profesora i nas wszystkich słów szacunku, uznania i podziękowania dla Jego Małżonki, która wspierała Go, współpracując z Nim, doradzając i odciążając od codziennych spraw. Dziękujemy Ci, droga Krysiu.

Wziąwszy pod uwagę owe osiągnięcia, możemy stwierdzić, że mamy do czynienia z wybitnym Uczonym, pełnym najwyższego profesjonalizmu i nieustannej chęci doskonalenia się, zamiłowanym dydaktykiem, Mentorem i doradcą kadry naszego Uniwersytetu, a nade wszystko życzliwym, uśmiechniętym i otwartym na innych człowiekiem.

Szanowny Panie Profesorze, Drogi Staszku!

W tych słowach niech zawrze się całe nasze uznanie dla Ciebie. Niech ta najwyższa godność akademicka, którą dziś otrzymujesz, będzie uhonorowaniem Twojej Osoby, Twojej postawy i działalności, a dla naszej Uczelni niech będzie jeszcze jednym powodem do dumy i satysfakcji. Plurimos annos, Drogi Profesorze, Drogi Staszku!

*Prof. zw. dr hab. Iwona Nowakowska-Kempna
Instytut Filologii Obcych
Wydział Filologiczno-Historyczny
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie*

Częstochowa, 20 czerwca 2018 r.

PIERWSZA INAUGURACJA W UNIWERSYTECIE

48. Inauguracja roku akademickiego 2018/2019 odbyła się 3 października w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. JM Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska w swoim wystąpieniu przybliżyła sukcesy i dokonania społeczności akademickiej w minionym roku. Wytyczyła również cele i dążenia Uniwersytetu na najbliższy czas. Wśród wielu zacnych gości, podczas inauguracji w Uczelni przebywał wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego dr Piotr Dardziński. W swoim przemówieniu komplementował Uczelnię i środowisko z nią związane. Podkreślił jej dynamiczny rozwój oraz szczególne miejsce na akademickiej mapie regionu i całej Polski. Wiceminister wręczył JM Rektorowi czek opiewający na blisko 25 mln złotych. Pieniądze zostaną przeznaczone na rozwój i inwestycje w Uczelni. Warto podkreślić, że 48. Inauguracja przeszła do historii jako pierwsza na naszej Uczelni od momentu, gdy zyskała rangę Uniwersytetu. Poniżej przedstawiamy wystąpienie pani Rektor.

***Magnificencje, Ekszelencjo,
Wysoki Senacie, Dostojni Goście,
Szanowni Państwo, Drodzy Pracownicy,
Studenci i Doktoranci!***

Spotykamy się dzisiaj na wyjątkowej inauguracji, pierwszej w historii naszej Alma Mater pod nową nazwą. Pierwszej – uniwersyteckiej. Ma dla nas wymiar szczególny również fakt, że pierwsza inauguracja w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie odbywa się w tak ważnym dla Polski roku – jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Naszą Ojczyznę niepodległości. Jest to także istotny rok dla całego szkolnictwa wyższego i nauki polskiej – rok wejścia w życie nowej Ustawy 2.0, zwanej Konstytucją dla Nauki.

Tym bardziej cieszę się zatem, że w tej wyjątkowej uroczystości są z nami dostojni goście, wieloletni przyjaciele Uczelni, przedstawiciele licznych ośrodków akademickich z kraju i zagranicy oraz reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego miasta i regionu. Kieruję słowa serdecznego podziękowania za dzisiejszą obecność do wszystkich Państwa, ale chcę wyróżnić Panów Rektorów dwóch uczelni, dla których ten rok jest szczególnie – Pana prof. dr. hab. Norberta Szczygiola, rektora Politechniki Częstochowskiej, która w tym roku obchodzi 70-lecie istnienia, oraz Pana prof. dr.

hab. Jarosława Janickiego, rektora Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, która świętuje w tym roku 50-lecie funkcjonowania. Społecznościom akademickim kierowanych przez Panów Rektorów Uczelni w imieniu naszego Uniwersytetu składam z okazji pięknych jubileuszy serdeczne gratulacje i życzenia dalszych lat udanej działalności.

Najserdeczniej zaś witam studentów pierwszego roku, młodych ludzi, którzy wybrali nasz Uniwersytet jako miejsce zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych w dorosłym życiu. Dzisiaj w czasie immatrykulacji staniecie się członkami wspólnoty akademickiej naszego Uniwersytetu.

Inauguracja roku akademickiego w Uczelni funkcjonującej od niespełna kilku miesięcy pod nową nazwą skłania

do refleksji nad przyszłością i rozwojem, zachęca do poszukiwania odpowiedzi na fundamentalne pytania: jakiego uniwersytetu potrzebuje nasze miasto i region, jak sytuuje się nasz uniwersytet na mapie uczelni wyższych w Polsce i w Europie?

Przyszłość Uczelni budujemy równocześnie ze świadomością rangi tradycji i znaczenia osiągnięć naszych poprzedników, wszystkich tych, którzy pracowali nad rozwojem Uczelni w mieście od wielu lat mającym ambicje ośrodka uniwersyteckiego. Świadczą o tym różne źródła, nawet tak odległe, jak pochodzące z początku 1945 roku, na które natknęłam się ostatnio w czasie własnej pracy naukowej. Krótko się do nich odwołam, bo wiele mówią nie tylko o ówczesnej sytuacji szkolnictwa wyższego w Częstochowie. Po koniec lutego 1945 roku częstochowskie społeczeństwo z żalem żegnało się z profesorami i studentami, którzy tworzyli w naszym mieście uniwersytet, a przybyli do Częstochowy po klęskę powstania warszawskiego. Wspominano w prasie, że przez kilka miesięcy toczyło się w naszym mieście intensywne – na miarę ówczesnych możliwości – życie naukowe i dydaktyczne w wielu obszarach. Wymieniano tworzące strukturę ówczesnego Uniwersytetu wydział prawny, humanitarny (polonistyka, historia i pedagogika), lekarski i farmaceutyczny, a także wydziały politechniczne z chemią i fizyką. Razem z wyjazdem akademików, jak pisało, „plan stworzenia uniwersytetu w Częstochowie został na razie zaniechany”, a władze podjęły decyzję, że „Często-

JM Rektor wygłasza przemówienie. Fot. archiwum

chowy po klęskę powstania warszawskiego. Wspominano w prasie, że przez kilka miesięcy toczyło się w naszym mieście intensywne – na miarę ówczesnych możliwości – życie naukowe i dydaktyczne w wielu obszarach. Wymieniano tworzące strukturę ówczesnego Uniwersytetu wydział prawny, humanitarny (polonistyka, historia i pedagogika), lekarski i farmaceutyczny, a także wydziały politechniczne z chemią i fizyką. Razem z wyjazdem akademików, jak pisało, „plan stworzenia uniwersytetu w Częstochowie został na razie zaniechany”, a władze podjęły decyzję, że „Często-

chowa jako miasto położone u wrót naszego okręgu przemysłowego posiadać będzie uczelnie o charakterze praktycznym, jak szkoła techniczna, wyższa szkoła handlowa, pedagogium itd.”. Okazało się, że przewidywania z 1945 utrwaliły się na dłużej, a tymczasowe „na razie” przeciągnęło się na kilkadziesiąt lat.

Z naszego punktu widzenia, z perspektywy dzisiejszej inauguracji w Uniwersytecie możemy powiedzieć, że udało nam się zrealizować marzenia i aspiracje wielu pokoleń częstochowian. Wiem, że brzmi to górnolotnie, ale jest prawdziwe. Nie szkodzi, że na uniwersytet musiały czekać naprawdę całe pokolenia. Ważne, że ostatecznie uniwersytet w Częstochowie stał się faktem. I jest to zasługa wspólnoty tworzącej społeczność akademicką, pracowników naukowych i dydaktycznych, studentów i doktorantów, pracowników administracji, którym w tym uroczystym dniu inauguracji roku akademickiego w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie chcę serdecznie podziękować za pracę, wysiłek i za sukces, jakim było uzyskanie statusu uniwersytetu! Chcę także podziękować absolwentom, ponad 65 tysiącom osób, które także budują wizerunek naszej Uczelni i wiem, że są dumni z rozwoju ich Alma Mater.

Dziś, jako społeczność Uniwersytetu mamy pełną świadomość, że prestiżowa zmiana nazwy uczelni stawia przed nami poważne zadania. Aby nasz młody Uniwersytet działał na jak najwyższym poziomie, potrzebne są wyężona praca i aktywność naukowa oraz dydaktyczna. Że jesteśmy do takiej pracy gotowi, potwierdził chociażby poprzedni rok akademicki, w czasie którego bardzo dużo działo się w nauce, dydaktyce i pracy organizacyjnej.

Odnotaliśmy w ubiegłym roku znaczny rozwój kadry naukowej. Kilkanaście osób uzyskało tytuły i stopnie, w tym aż sześciu pracowników tytuły naukowe profesora. Odbyło się kilkanaście konferencji naukowych z udziałem licznych przedstawicieli z kraju i zagranicy. Opracowane przez naszych pracowników patenty były wyróżniane przez gremia międzynarodowe.

Był to rok wielu sukcesów naukowych w zakresie zdobywania grantów na prace badawcze, wygrywanych w drodze konkursowej, w której nasza Uczelnia musiała mierzyć się z wieloma innymi ośrodkami. Co cieszy szczególnie, w kilku wygranych, milionowych i wielomilionowych projektach naukowych jesteśmy liderami konsorcjów, w skład których wchodzi bardzo silne uczelnie i instytuty naukowe, także zagraniczne. Instytucje te zaufały nam jako Uczelni, z którą warto współpracować i działać.

Także w przypadku projektów europejskich, mających na celu kształcenie i rozwój kierunków, kadry oraz działania na rzecz studentów np. w ramach studiów dualnych, uzyskaliśmy znaczące kwoty finansowe. Dość powiedzieć, że nie tylko nie odpuściliśmy żadnego konkursu, ale i wygraliśmy w niemal wszystkich, w których startowaliśmy! Największą uzyskaną w tych programach kwotą jest prawie 6 i pół mln w ramach Zintegrowanych Programów Uczelni. Z wielką satysfakcją przystąpiliśmy do realizacji wygranego projektu Uniwersytet Młodego Odkrywcy, którego założeniem jest angażowanie w edukacyjne działania naukowe najmłodszych mieszkańców miasta i regionu, dzieci i młodzież. Pozostałe

wygrane są to projekty dla kierunków pielęgniarstwo (prawie 800 000 zł), fizjoterapia, informatyka, innowacyjne technologie i nowoczesne materiały, inżynieria bezpieczeństwa oraz dietetyka, a także dwóch kierunków utworzonych w ściślejszej współpracy z pracodawcami jako tzw. studia dualne, w czasie których studenci studiują i pracują w ramach płatnych staży: „Innowacyjne technologie i nowoczesne materiały” (projekt za ponad milion złotych) oraz „Język niemiecki w obrocie gospodarczym” (projekt za ponad 600 000 zł).

W dydaktyce w ubiegłym roku silnie pracowaliśmy nad kierunkami, na których kształcenie ledwo co się rozpoczęło. Bardzo jesteśmy dumni z naszego kierunku prawo, które cieszy się wielkim zainteresowaniem kandydatów. Otrzymaliśmy uprawnienia do prowadzenia nowych kierunków. Po raz pierwszy rekrutowaliśmy na inżynierię multimediów, edukację przedszkolną i wczesnoszkolną, pedagogikę specjalną, iberoznawstwo oraz na magisterską fizjoterapię. Wzmocniliśmy studia z zakresu dietetyki, uruchamiając studia II stopnia żywienie człowieka i dietetyka. Bardzo dobre wyniki rekrutacji odnotowały kryminalistyka i systemy bezpieczeństwa, kosmetologia, psychoprofilaktyka, dziennikarstwo i kultura mediów. I oczywiście silnie u nas od lat kierunki kształcące w zakresie języków obcych. Na wszystkich kierunkach proponujemy nowatorskie metody dydaktyczne, przede wszystkim systemowo i na podstawie autorskiego projektu wprowadzony w naszej Uczelni tutoring oraz nauczanie on-line.

Rozwijamy ofertę kształcenia ustawicznego poprzez nowe propozycje studiów podyplomowych, kursów i szkoleń. Studenci licznie korzystają z możliwości bezpłatnego poszerzania kompetencji językowych, wybierając kursy z języków obcych rzadkich czy rzadziej w Polsce stosowanych. To też wyróżnik naszego Uniwersytetu. W zeszłym roku aż 200 studentów uzyskało certyfikaty z języków hiszpańskiego, włoskiego, portugalskiego, czeskiego, chińskiego oraz serbskiego. Uczelnia przystąpiła również do projektu „Edukacja wojskowa studentów w ramach Legii Akademickiej”, w którym uczestniczyło z powodzeniem kilkudziesięciu studentów. Osiągnięciom naukowym i dydaktycznym towarzyszyły sukcesy sportowe naszych studentów, docenione także w formie nagród Ministra Sportu dla pracowników za ich działalność trenerską. Spośród wielu, jednym z najważniejszych sukcesów było otrzymanie aż 15 medali Akademickich Mistrzostw Polski, w tym 3 w klasyfikacji generalnej (piłka nożna, piłka siatkowa mężczyzn, tenis stołowy kobiet), a także medale zdobyte w dyscyplinie podnoszenie ciężarów.

Wiele działań naukowych i dydaktycznych prowadzimy z uwzględnieniem współpracy międzynarodowej. Rozszerzamy nasze kontakty zagraniczne, odpowiadamy na propozycje współpracy, jesteśmy bowiem doceniani jako solidny partner do wspólnych działań badawczych, a także postrzegani jako atrakcyjne i dające szansę rozwoju miejsce do studiowania i wymiany międzynarodowej kadry, studentów i doktorantów. Dowodem uznania działań w tym zakresie są dwa sukcesy Uniwersytetu z ostatniego roku – wygrana projektu z zakresu sztuki w ramach programu Ceepus, w którym nasza Uczelnia jest koordynatorem sieci uczelni europejskich, a także niemal z ostatnich dni zwycięstwo projektu w konkursie programu „PROM” na kwotę prawie 700 000 zł,

propagującego międzynarodową wymianę stypendialną doktorantów i kadry w ramach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Także obecność dzisiaj wielu przedstawicieli uczelni zagranicznych, którym za przyjazd do nas bardzo serdecznie dziękuję, potwierdza naszą aktywność w obszarze umiędzynarodowienia.

Dzięki wielorakim formom działalności Uczelni okazujemy się też rzetelną jednostką naukowo-dydaktyczną dla współpracy z instytucjami oraz pracodawcami miasta i regionu, a także reprezentującymi pracodawców organizacjami i stowarzyszeniami, m.in. Regionalną Izbą Przemysłowo-Handlową. Wyrazem docenienia naszych osiągnięć jest przyznana Uniwersytetowi kilka dni temu nagroda Jurajskiego Produktu Roku.

Szanowni Państwo!

Doskonale wiemy, że właśnie takimi działaniami i osiągnięciami mogliśmy się wspierać w naszych staraniach o zmianę nazwy Uczelni, która przecież nie nastąpiła automatycznie. Akademia musiała przedstawić swój potencjał naukowy i dydaktyczny oraz potwierdzić, że zasługuje na nobilitującą nazwę uniwersytetu.

Pracę i działalność społeczności akademickiej docenił wicepremier Jarosław Gowin, który w czasie wizyty w naszej Uczelni osobiście przekazał nam akt prawny – rozporządzenie o zmianie nazwy. W czasie spotkania wicepremier podkreślił, iż osiągnięcie statusu uniwersytetu jest wynikiem ciężkiej pracy całej społeczności akademickiej oraz licznych przyjaciół, polityków i środowisk wspierających częstochowską Uczelnię. Podobnie wiceminister Piotr Müller, który odbył wizytę w naszym Uniwersytecie, dobrze ocenił naszą dotychczasową pracę i starania o rozwój Uczelni. W czasie wizyty wiceministra otrzymaliśmy m.in. świetną informację o przygotowywanych dla Uniwersytetu obligacjach przeznaczonych na działania inwestycyjne. Wiceminister potwierdził również przychylność ministerstwa dla starań Uczelni o uruchomienie kierunku lekarskiego. Dwa dni temu odwiedził nasz Uniwersytet wiceminister zdrowia Maciej Miłkowski, który uroczystie przekazał Uczelni czek na projekt rozwoju kierunku pielęgniarstwo.

Szanowni Państwo!

W roku akademickim, który inaugurujemy, wchodzi w życie ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zwana Konstytucją dla Nauki. Ustawa ta stawia przed uczelniami poważne zadania. Przede wszystkim wymaga zmiany w zakresie kształtowania polityki naukowej Uczelni. Jesteśmy na wyzwania nowej Ustawy przygotowani, już oceniliśmy swoje siły, wiemy, w jakich dyscyplinach będziemy się rozwijać. Zmiana ustawy sprzyja samoocenie, oglądowi kadry, diagnozie możliwości rozwoju. Zachęca nas także do eksploracji nowych obszarów przy równoczesnej pracy nad rozwojem dziedzin, w których jesteśmy silni od lat. Uczelnia przygotowała kilka programów wspomagających naukowców reprezentujących podstawowe dla naszego Uniwersytetu dyscypliny, m.in. poprzez program Kluczowych Projektów

jednostki. Zamierzamy mocno popierać te kierunki badań naukowych, dzięki którym jesteśmy rozpoznawalni i dzięki którym możemy podkreślić naszą specyfikę na mapie ośrodków naukowo-dydaktycznych w kraju. Wymaga to również budowania silniejszych zespołów badawczych, które staną się swoistymi naukowymi wizytówkami dyscyplin Uniwersytetu. A chcę podkreślić, że Uniwersytet ma silną kadre naukową i dydaktyczną. Na prawie 450 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych ponad 150, czyli ponad 1/3 to pracownicy z tytułami naukowymi profesora i stopniami doktora habilitowanego.

W nowy rok akademicki wkraczymy z liczbą ponad 5 000 studentów i słuchaczy, w tym prawie 2 200 nowych studentów pierwszego roku studiów I, II i III stopnia, także studentów zagranicznych oraz przebywających w naszej uczelni

Goście Święta Uczelni. Fot. archiwum

w ramach wymiany semestralnej. Kształcimy na ponad 40 kierunkach studiów we wszystkich niemal dziedzinach nauki i sztuki. W dydaktyce z pewnością będziemy wzmacniać kierunki klasyczne, ale też będziemy próbować uruchomić kolejne, zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy, budujące formułę wielodziedzinowej jednostki uniwersyteckiej. Cały rok będziemy się przygotowywać do uruchomienia kierunku z zakresu filmu i nowych mediów, którego siłą ma być kadra składająca się z osób reprezentujących ten obszar działalności artystycznej, filmowców znanych w kraju i za granicą. Kolejnym wyzwaniem, do którego nie tylko się przymierzamy, ale już jesteśmy mocno zaawansowani w działaniach, jest utworzenie kierunku lekarskiego. Mamy aprobatę dla naszych starań wszystkich najważniejszych organów i instytucji, jesteśmy w trakcie pracy nad wnioskiem o uprawnienia w dyscyplinie nauki o zdrowiu, a także w trakcie opracowywania wniosku o kierunek lekarski, kompletowania kadry, oceny możliwości infrastrukturalnych oraz zabiegów o społeczne poparcie dla naszej inicjatywy. Są dzisiaj z nami przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, jedni z najważniejszych przedsiębiorców miasta i regionu, którzy przyjęli zaproszenie Uniwersytetu do Rady Społecznej kierunku lekarskiego i którym za wolę współpracy z naszą Uczelnią bardzo serdecznie dziękuję.

Podziękowania za udział w Radzie Społecznej kierunku

lekarskiego niech będą częścią większych podziękowań, na które pozwolę sobie w tym miejscu, przypominając zasługi wielu osób dla funkcjonowania i rozwoju Uczelni w przeszłości i dzisiaj. Chciałabym, aby nazwiska tych osób zabrzmiały na pierwszej uniwersyteckiej inauguracji.

Są to m.in. posłowie i senatorowie Sejmu i Senatu poprzednich i obecnej kadencji, reprezentujących różne partie i ugrupowania polityczne, którzy weszli w skład Parlamentarnego Zespołu ds. utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego: Szymon Giżyński jako przewodniczący, czterech wiceprzewodniczących: Lidia Burzyńska, Krzysztof Maciejewski, Halina Rozpondek, Artur Warzocha, ponadto posłowie i senatorowie Andrzej Gawron, Konrad Głębocki, Tomasz Jaskóła, Izabela Leszczyna, Ryszard Majer, Beata Mateusiak-Pielucha, Anna Milczanowska i Piotr Polak. W działania na rzecz osiągnięcia statusu Uniwersytetu angażowali się również inni posłowie i senatorowie kilku wcześniejszych kadencji, wśród nich m.in. Danuta Polak i Andrzej Szewiński, a także, co chcę szczególnie podkreślić, europosłowie: premier Jerzy Buzek oraz Jadwiga Wiśniewska. Kieruję słowa podziękowania za wszelkie formy wsparcia w stronę JE Metropolity Częstochowskiego księdza arcybiskupa dra Wacława Depo oraz duszpasterstwa akademickiego. Uczelni pomagały w różnym zakresie i w różnych obszarach działalności władze miasta Częstochowy, w czasie kadencji moich bezpośrednich poprzedników i w czasie mojej kadencji m.in. prezydenci Halina Rozpondek, Tadeusz Wrona i Krzysztof Matyjaszczyk. Chcę też w tym miejscu podziękować za współpracę prof. Wiesławowi Gworysowi, byłemu rektorowi innej uczelni częstochowskiej, Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Turystyki, której aktywa i elementy bazy dydaktycznej, a także zasoby biblioteczne zasilły naszą Uczelnię.

W ostatnim roku akademickim na szczególne podkreślenie zasługują działania senatora Artura Warzochy podejmowane we współpracy z różnymi jednostkami, wydziałami i instytucjami Uczelni. Z inicjatywy pana senatora nasza Uczelnia, wtedy jeszcze Akademia, była głównym naukowym organizatorem wydarzenia, które odbywało się w Senacie RP – konferencji poświęconej Zofii Kossak. Jego autorstwa jest pomysł „częstochowskiej filmówki”. Senator bardzo aktywnie zaangażował się w nasz projekt utworzenia w Uniwersytecie kierunku lekarskiego, tak ważnego dla rozwoju miasta i regionu. Z inicjatywy senatora Uczelnia otrzymała dodatkową dotację przeznaczoną na dom studencki w wysokości ponad 300 000 zł.

Kieruję również podziękowania do posła Szymona Giżyńskiego, wiceministra rolnictwa i rozwoju wsi, za zabiegi

mające na celu dofinansowanie kwotą miliona złotych kierunków medycznych i nauk o zdrowiu. Pomysł ten poparł parlamentarzysta ziemi częstochowskiej, za co też bardzo serdecznie dziękuję.

Wciąż biorąc pod uwagę ubiegły rok akademicki, chcę również podziękować prezydentowi miasta Częstochowy Krzysztofowi Matyjaszczykowi za dofinansowanie działań promocyjnych Uniwersytetu. Uczelnia otrzymała 100 000 zł na promocję kierunków kształcenia, a także 20 000 na promocję sportu akademickiego, w tym przede wszystkim AZS UJD.

Wszystkim osobom i instytucjom, władzom państwowym i regionalnym, niezależnie od opcji i sympatii politycznych za wszelkie działania, które nasz Uniwersytet wspiera i rozwija bardzo serdecznie dziękuję!

Szanowni Państwo!

U progu nowego roku akademickiego życzę wszystkim, studentom, doktorantom, kadrze badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej, a także pracownikom administracji, sił do mierzenia się z wyzwaniem, które stawia przed nami współczesna nauka i edukacja. Życzę sukcesów i satysfakcji z osiągnięć na wszystkich polach badawczych i dydaktycznych. Dobrze wykorzystajmy możliwości, które daje Ustawa 2.0, tak, aby wszystkie zmiany w Uczelni miały na celu rozwój Uniwersytetu

i tworzącej go społeczności, rozumianej w duchu idei Karla Jaspersa jako wspólnota uczonych i studentów, i jako wspólnota nauk.

Na zakończenie jeszcze raz zwracam się do studentów i doktorantów, będących najważniejszą częścią społeczności akademickiej. Rozpoczynacie – w przypadku studentów pierwszego roku i kontynuujecie – w przypadku studentów i doktorantów wyższych lat – wspaniały okres życia. Wykorzystajcie go jak najlepiej, pracowicie, ale i z radością, sięgając po wszelkie możliwości, jakie daje Wam studiowanie w Uniwersytecie. Uczcie się i rozwijajcie, nabywajcie wiedzę i kształtujcie umiejętności, bierzcie aktywny udział w życiu naukowym, artystycznym i sportowym. W Waszych staraniach będzie Was wspierać świetna kadra naukowa i dydaktyczna Uniwersytetu. Patrząc w przyszłość z nadzieją i odwagą, a Waszym działaniem, tak jak działaniom całego Uniwersytetu, niech towarzyszą słowa Johanna Wolfganga Goethego: „Jeśli możesz coś zrobić lub marzysz, że mógłbyś to zrobić, zabierz się za to. Odwaga ma w sobie moc geniuszu”.

Klaudia Marlicka – przewodnicząca Samorządu Studentów UJD. Fot. archiwum

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, 3 października 2018 roku

Jej Magnificencja
Profesor Anna Wypych-Gawrońska
Rektor
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie
Uczestnicy
Inauguracji Roku Akademickiego 2018/2019

Magnificencjo Pani Rektor!
Dostojny Senacie!
Szanowne Panie i Szanowni Panowie Profesorowie!
Drodzy Studenci!

Rozpoczyna się nowy rok akademicki. Nowy rok kształcenia i badań. Nowy rok odkryć i rodzących się pasji. Nowy rok trudnej, lecz pięknej i fascynującej pracy intelektualnej. Z tej okazji pragnę serdecznie pozdrowić wszystkich Państwa, zgromadzonych na uroczystej inauguracji roku akademickiego 2018/2019 w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. Na ręce Magnificencji Pani Rektor składam słowa uznania i najlepsze życzenia dla całej Państwa społeczności, wytrwale pracującej na renomę uczelni. Gratuluję Państwu dotychczasowego dorobku naukowego i osiągnięć organizacyjnych. Niech Państwa praca, będąca niezastąpioną służbą Ojczyźnie oraz ideałom nauki, przynosi jak najwięcej dobrych owoców.

Tegoroczna inauguracja ma charakter szczególny, gdyż odbywa się w wyjątkowym czasie obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości. Przed stu laty odrodziła się wolna Polska, a wraz z nią odrodziła się również Rzeczpospolita Akademicka. Nie sposób przecenić zasług uczonych i studentów w duchowych zmaganiach w okresie zaborów o zachowanie tożsamości narodowej i wiary Polaków w odzyskanie własnego suwerennego państwa. Pamięamy także o udziale w walce zbrojnej o wolność żołnierzy ochotników 36 Pułku Piechoty Legii Akademickiej i wielu innych jednostek, złożonych ze słuchaczy uczelni wyższych.

Wreszcie, nie sposób przecenić dokonań ludzi wiedzy, którzy całym umysłem i sercem służyli odrodzonej niepodległej Ojczyźnie. Ich wielkie osiągnięcia przyczyniły się do podniesienia kraju ze zniszczeń wojennych i odbudowy przez nasz naród wolnej Rzeczypospolitej. Aby podkreślić i uhonorować wybitną rolę, jaką odegrało środowisko naukowe w tamtej przełomowej epoce, postanowiłem do grona osób odznaczonych pośmiertnie Orderami Orła Białego, które wręczę 11 listopada, włączyć czworo przedstawicieli świata akademickiego: Stefana Banacha, Hilarego Koprowskiego, Leona Petrażyckiego i Marię Skłodowską-Curie.

Szanowni Państwo!

Świętowanie jubileuszu kieruje nasze myśli nie tylko wstecz, ale też ku teraźniejszości i przyszłości. Chcę podziękować ludziom nauki, którzy dzisiaj – wzorem poprzedników – kontynuują zaszczytną służbę na rzecz dobra wspólnego i pomyślności rodaków. Dziękuję za to, że wszyscy Państwo swoim codziennym wysiłkiem dydaktycznym i badawczym umacniają suwerenną Rzeczpospolitą. Praca uczonych i wykładowców oraz trud studentów są ogromnie ważne dla budowania silnego nowoczesnego państwa, rozwoju innowacyjnej gospodarki narodowej i kształtowania aktywnego, odpowiedzialnego, kreatywnego społeczeństwa.

Państwa środowisko odgrywa ogromnie ważną rolę również w sferze debaty publicznej. Wiemy, że jest ona nacechowana przez spory polityczne o często dużej intensywności emocjonalnej. Także wśród Państwa na pewno są osoby o zróżnicowanych sympatiach ideowych i światopoglądowych. Chciałbym, aby uczelnie wyższe stanowiły przestrzeń, gdzie naturalny w demokratycznym społeczeństwie pluralizm i dyskusje znajdują formy najbardziej cywilizowane, wynikające z etosu uniwersyteckiego i dziedzictwa kultury europejskiej. Jestem przekonany, że dziś szczególnie potrzeba, by wysokie standardy dobrej, pogłębionej debaty akademickiej promieniowały na debatę publiczną – po to, aby różnice zdań mniej nas dzieliły, a toczone spory przybliżały do prawdy i lepszego porozumienia.

Czcigodni Uczni!

W nowy rok akademicki polskie uniwersytety i szkoły wyższe wchodzi pod rządami przyjętego przez parlament nowego prawa o szkolnictwie wyższym. Dyskusje nad tą ustawą – toczone się przez dwa lata, aż do ostatniej chwili – ujawniły, przed jak wieloma szczegółowymi i systemowymi problemami stoi polska nauka. „Konstytucja dla nauki” wyznacza nowe ramy działalności uczelni, nowy model kształcenia i ścieżki kariery akademickiej.

Obecne otwarcie różnych dróg awansu naukowego powinno umożliwić lepsze wykorzystanie kompetencji badaczy, w tym też powracających z zagranicy, oraz ułatwić wykorzystanie ich doświadczeń w dydaktyce akademickiej. Ale nie powinno się to odbywać kosztem obniżenia wymagań naukowych, stawianych w postępowaniach o nadanie stopnia lub tytułu naukowego. Nadzieję budzi także uporządkowanie studiów doktoranckich: przywrócenie słusznej zasady, że doktorant traktowany jest jak młody badacz i że każdy doktorant ma prawo do stypendium.

Chciałbym, aby nowa ustawa stała się ważnym impulsem do rozwoju badań i elementem budowy nowoczesnego państwa polskiego, bo tym celom ma służyć. Ale każda zmiana systemowa niesie ze sobą pewne ryzyko, dlatego wdrażanie reformy musi być uważnie monitorowane. Tworząc wielkie i silne ośrodki akademickie, nie możemy dopuścić do marginalizacji uczelni, które pełnią ważne funkcje w swoich regionach. Oby trudny okres reform jak najszybciej przyniósł pozytywne rezultaty w rozwoju badań i kształceniu studentów, a uczelnie wykorzystały szansę dokonania zmian wewnętrznych i stworzyły uczonym warunki do poprawy pozycji polskiej nauki w nauce światowej, zmniejszając zbędne obciążenia biurokratyczne w pracy nauczycieli akademickich.

Drodzy Studenci!

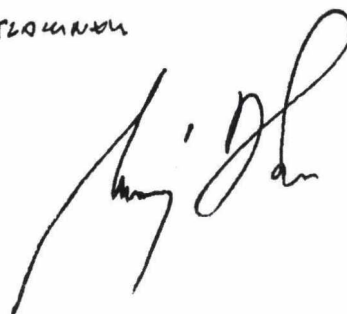
Studia to wyjątkowy czas w życiu każdego młodego człowieka. Z Waszej perspektywy najważniejsze na uczelni jest to, co się nigdy nie zmienia: zaliczenia i egzaminy, praca w laboratoriach i bibliotekach, bezpośrednie kontakty z profesorami, życie we wspólnocie akademickiej. Oby wypełnianie obowiązków studenckich przynosiło Wam satysfakcję i pozwoliło zdobyć wiedzę, otwierającą drogę do udanej kariery w przyszłości. Życzenia te kieruję szczególnie do studentów I roku, którzy dopiero rozpoczynają swoją akademicką przygodę. Niech każdy kolejny rok przynosi Wam nowe ważne doświadczenia.

Panie i Panowie!

Z serca życzę, aby rozpoczynający się nowy rok pracy był dobrym i owocnym czasem dla całej Rzeczypospolitej Akademickiej i każdego z Państwa osobiście. Życzę satysfakcji z podejmowanych wysiłków i wielu, wielu sukcesów.

Vivat Academia, vivat Professores!

Z WYKŁADAMI SŁUCHAM

NOMINACJE PROFESORSKIE NASZYCH PRACOWNIKÓW

ANNA WYPYCH-GAWROŃSKA

14 marca 2018 roku prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska odebrała akt nominacji profesorskiej z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska – literaturoznawca, historyk teatru i dramatu. Pracownik naukowy Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Od 2016 roku rektor tej Uczelni.

Autorka około 80 publikacji, w tym 5 monografii (*Lwowski teatr operowy i operetkowy w latach 1872–1918*; *Warszawski teatr operowy w latach 1832–1880*; *Literatura w operze. Adaptacje dramatyczno-muzyczne utworów literackich w Polsce do 1918 roku*; *Warszawski teatr operowy i operetkowy w latach 1880–1915*; *Muzyka w polskim teatrze dramatycznym do 1918 roku*), artykułów w czasopismach i publikacjach zbiorowych, a także biogramów i haseł encyklopedycznych. Redaktorka i współredaktorka 9 prac zbiorowych (m.in. monografii *Iwo Gall – redutowiec, artysta teatru*). Kierownik trzech projektów badawczych – dwóch Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i jednego Narodowego Centrum Nauki.

Najważniejszy obszar badawczy Anny Wypych-Gawrońskiej to historia polskiego teatru muzycznego. Jest autorką monografii dotyczącej dziejów opery i operetki lwowskiej w latach 1872–1918, za którą otrzymała Nagrodę Sekcji Krytyków Teatralnych Polskiego Ośrodka Międzynarodowego Instytutu Teatralnego „Teatralna Książka Roku 1999”. Kolejne monografie mają również podstawowe znaczenie dla badań polskiego teatru muzycznego, poświęcone są bowiem historii warszawskiego teatru operowego w latach 1832–1880 oraz historii warszawskiego teatru operowego i operetkowego w latach 1880–1915. Dopełnieniem prac badawczych nad muzycznością polskiego teatru jest

monografia pt. *Muzyka w polskim teatrze dramatycznym do 1918 roku*. Anna Wypych-Gawrońska prowadzi również literaturoznawcze badania dramatologiczne i librettologiczne. Ich efektem jest m.in. monografia *Literatura w operze. Adaptacje dramatyczno-muzyczne w Polsce do 1918 roku*, przygotowana w ramach projektu badawczego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Równie istotna działalność naukowa Anny Wypych-Gawrońskiej wiąże się z pracami badawczymi poświęconymi kulturze i literaturze Częstochowy i regionu. Anna Wypych-Gawrońska współorganizowała konferencje poświęcone tej tematyce, jest także współredaktorką publikacji dotyczących historii i współczesności częstochowskiej literatury i kultury, takich jak: *Częstochowa w literaturze i kulturze – literatura i kultura w Częstochowie*, Halina Poświatowska. *Czytanie wielokrotnie* oraz *Iwo Gall – redutowiec, artysta teatru*.

Jest członkiem kilku towarzystw naukowych, współpracuje z naukowcami z polskich i zagranicznych uczelni, a także z instytucjami nauki, kultury i edukacji, takimi jak: Teatr Wielki Opera Narodowa, Narodowe Centrum Kultury, Teatr im. Adama Mickiewicza w Częstochowie – pełniła funkcję przewodniczącej Rady Artystycznej Teatru, Muzeum Częstochowskie – wchodziła w skład Rady Muzealnej, Biblioteka Publiczna im. Władysława Biegańskiego, Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie.

Od 2016 jest Rektorem Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, a od 1 czerwca 2018 roku po zmianie nazwy Uczelni, Rektorem Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska.
Fot. archiwum

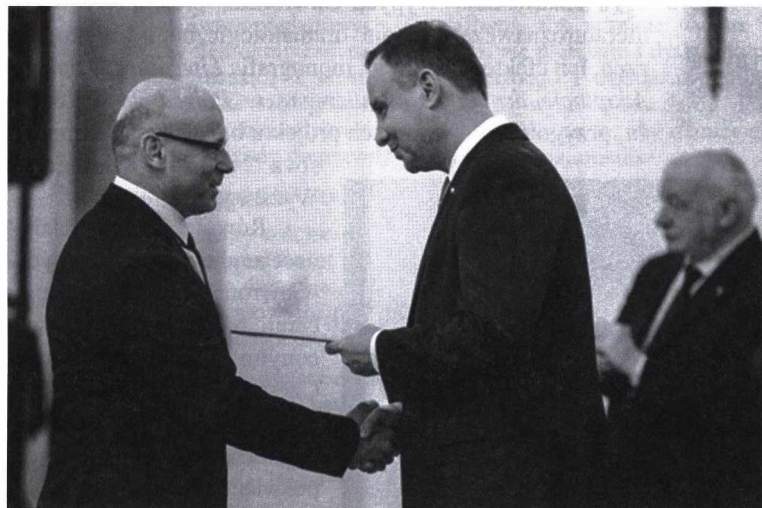
ROBERT K. ZAWADZKI

14 marca 2018 r. prof. dr hab. Robert K. Zawadzki odebrał akt nominacji profesorskiej z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Robert K. Zawadzki (1966) studia wyższe w dziedzinie filologii klasycznej kończy w Uniwersytecie Łódzkim

w 1990 roku. W tym samym roku rozpoczyna pracę w Instytucie Filologii Polskiej naszej Uczelni (wtedy: Wyższa Szkoła Pedagogiczna). Przechodzi tu wszystkie szczeble kariery naukowej – od magistra i asystenta do profesora tytularnego i zwyczajnego. W latach 1995–1999 podejmuje dodatkową pracę w Akademii Polonijnej w Częstochowie na stanowisku adiunkta i kierownika Instytutu Tłumaczy Tekstów i Konferencji. W latach 2003–2006 pracuje też w Uniwersytecie Śląskim, w Katedrze Filologii Klasycznej

na stanowisku adiunkta oraz w Mazowieckiej Wyższej Szkole Humanistycznej w Łowiczu na stanowisku wykładowcy i adiunkta. W 1990 roku w ówczesnym Berlinie Zachodnim bierze udział w projekcie europejskim Desiderius mającym za zadanie powołanie organizacji studenckiej Societas Europea Studiosorum Philologiae Classicae, której celem jest propagowanie kultury antycznej wśród studentów w poszcze-

Prof. Robert Zawadzki otrzymuje gratulacje od Prezydenta RP Andrzeja Dudy.
Fot. archiwum

gólnych państwach europejskich. W 1995 r. podczas trzymiesięcznego pobytu w Londynie realizuje indywidualny projekt badawczy: „Wojny perskie. Studia nad literaturą i epoką”, finansowany przez Fundację z Brzezia Lanckorońskich. W 1999 roku przebywa na dwumiesięcznym stypendium naukowym Fondation Hardt w Vandoeuvres koło Genewy, wykonując projekt badawczy „Ancient Literary Criticism”. W 2000 roku otrzymuje stypendium Instytutu Janineum w Wiedniu na projekt badawczy „Polonica wiedeńskie”. W tym samym roku korzysta z dwumiesięcznego stypendium naukowego Fundacji z Brzezia Lanckorońskich w Wiedniu, realizując projekt badawczy „Powieść antyczna. Twórczość

Achilleusa Tatiosa”. W latach 2011–2014 wykonuje indywidualny projekt badawczy „Wawrzyniec Korwin (1465–1527) ze Środy Śląskiej – twórczość pisarska i działalność społeczno-kulturalna renesansowego humanisty” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki w Krakowie. Odbywa kilkutygodniowe staże naukowe, m.in. w 1999 roku w ramach programu Tempus w LSU Saint Union College of Higher

Education w Southampton (Anglia), w 2000 roku w ramach programu Tempus w Brukseli w Institut Supérieur de Traducteurs et Interprètes, w 2002 roku w Universität Trier (Niemcy), w Institut für Klassische Philologie, gdzie wygłasza cykl wykładów dla pracowników i studentów pt.: „Achilleus Tatios und der antike Roman”, w 2013 w Universität Trier (Niemcy), w Institut für Klassische Philologie, gdzie wygłasza referaty dla pracowników i studentów pt.: „Die lateinische Dichtung der polnischen Autoren”, w 2014 roku uczestniczy w LLP – Erasmus Programme For Teaching Staff Mobility, University of Hradec Kralove, Faculty of Education, gdzie wygłasza cykl wykładów dla pracowników i studentów UHK pt.: „Die Renaissance in Polen”. W kręgu zainteresowań naukowych Roberta K. Zawadzkiego znajduje się przede wszystkim problematyka recepcji i miejsca literatury łacińskiej i greckiej w kulturze i piśmiennictwie polskim. Pod tym kątem poddaje badaniom literaturę staropolską, zwłaszcza okresu renesansu i oświecenia. Szczególnie dużo miejsca poświęca zapomnianym prawie zupełnie łacińskim dziełom Wawrzyńca Korwina i poezjom Marcina Kromera, utwory te analizuje w licznych studiach. Wiele też uwagi poświęca powieści antycznej, zwanej również romansem, w 2002 roku tłumaczy na język polski utwór Achilleusa Tatiosa pt.: „Opowieść o Leukippe i Klejtofoncie”. W czasie swojej wieloletniej działalności naukowej pisze siedem książek i kilkadziesiąt artykułów, promuje sześciu doktorów zarówno w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, jak i w naszej Uczelni. Żonaty, 3 dzieci. Mieszka w Łodzi.

ADAM REGIEWICZ

Prof. Adam Regiewicz odebrał z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy akt nominacji profesorskiej. Uroczystość w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się 21 czerwca 2018 roku. Prezydent RP podpisał stosowne dokumenty 9 maja.

Krótki życiorys naukowo-dydaktyczny

Adam Regiewicz – ur. 1972 w Zabrze, podjął studia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego i ukończył je w 1997 r.; następnie w 2000 r. obronił doktorat na tymże Wydziale; w 2010 r. otrzymał tytuł samodzielnego pracownika naukowego w obszarze nauk humanistycznych. Od ukończenia studiów pracował w II Liceum Ogólnokształcącym w Zabrze, gdzie spędził 15 lat jako nauczyciel języka polskiego oraz wicedyrektor ds. liceum.

W latach 2003–2009 był wykładowcą w WSD oo. Kacpucynów w Krakowie.

Od 2010 r. jest związany z Uniwersytetem Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie, w tym czasie pełnił funkcję prodziekana ds. dydaktyki na Wydziale Filologiczno-Historycznym, a od października 2012 pełni funkcję dyrektora Instytutu Filologii Polskiej oraz kierownika Zakładu Teorii Literatury i kierownika Pracowni Komparatystyki Kulturowej. W 2018 r. został powołany na stanowisko dyrektora programowego Wydawnictwa UJD.

W latach 2000–2006 uczestniczył w badaniach Polskiego Towarzystwa Teologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Etnologii Miasta. Od 2012 r. jest członkiem Polskiego Stowarzyszenia Komparatystyki Literackiej oraz Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. W latach 2000–2006 był członkiem zespołu redakcyjnego pisma naukowego „Studia Laurentiana”, w latach 2000–2007 był

założycielem i redaktorem naczelnym pisma popularno-naukowego „Po-mysł. Pismo Klubu Myśli Humanistycznej”. Obecnie jest redaktorem naczelnym czasopisma „Irydion”.

Życie naukowe

Zajmuje się badaniem zjawisk na pograniczu literaturoznawstwa i komparatystyki kulturowej. Pierwszą przestrzenią badawczą jest mediewistyka, w której przenikają się wątki teologii i historii Kościoła. Niezwykle ważką jest dla badacza znajomość kultury średniowiecza w odniesieniu do czasów współczesnych, co zaowocowało zainteresowaniem zjawiskiem „średniowieczności”, które w odniesieniu do popkultury nie zostało jeszcze opisane na gruncie polskiej humanistyki. Analiza zjawisk współczesnych obejmuje zarówno mechanizmy kulturowe, jak i przestrzeń dyskursu publicznego: medialnego, prasowego, w którym pojawiają się odniesienia do kultury średniowiecznej. W tym duchu powstała książka *Medievalizm wobec zjawisk audiowizualnych i nowych mediów*.

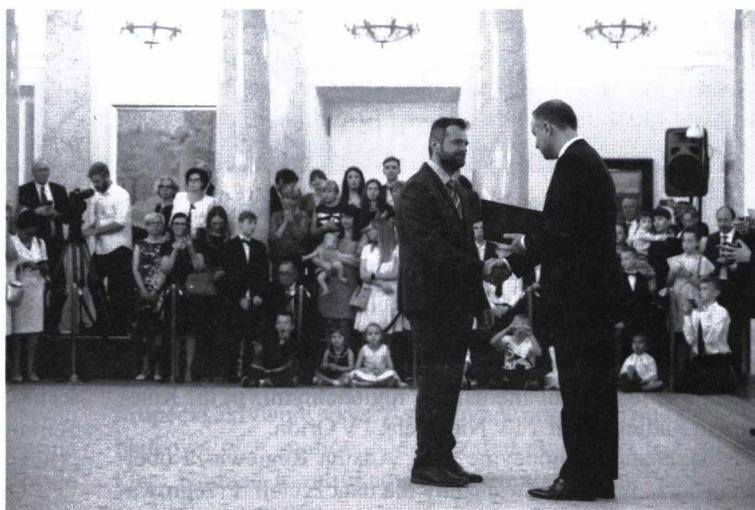
Druga przestrzeń badawcza związana jest z antropologią i kulturą współczesną badanymi w perspektywie chrześcijaństwa jako paradygmatu kulturowego Europy i jego kryzysu w dobie sekularyzmu. Podejmuje kwestie związane z kerygmatycznością przekazów kulturowych (filmu, przekazów medialnych, reklamy) w ramach szeroko pojętych badań postsekularnych, czego efektem są książki: *Kino a kultura w świetle antropologii współczesnej. Próba interpretacji kerygmatycznej* (Lublin 2011); *Katechezy w obrazach. Kerygmatyczna interpretacja filmu* (Kraków 2013) oraz *Dekalog polski* (Kraków 2016). W ramach badań postsekularnych zainicjowano serię konferencji pt. „Chrześcijaństwo – Kultura – Ponowoczesność”.

Trzeci obszar badawczy wiąże się z językiem współczesnej kultury, która operuje kodem audiowizualnym. Antropologiczne ukierunkowanie w badaniu kultury współczesnej otworzyło możliwość analizy nowych mediów. Szczególnie ważne dla sfery dydaktycznej wydaje się ostatnio stworzenie projektu serii „Audiowizualne Aspekty Kultury w Ponowoczesności”, powstającej w Zakładzie Teorii Literatury, obejmującej zagadnienia antropologii, semiotyki i socjologii zjawisk kulturowych, szczególnie medialnych. W ramach tego obszaru badań realizuje projekt „Kulturowa historia odgłosów”, którego celem badania jest usytuowanie odgłosu jako zjawiska audialnego powiązanego z doświadczeniem audiowizualnym w kodzie kulturowym, którym operuje się w danej rzeczywistości obyczajowo-społecznej. Efektem projektu jest zainicjowana w Pracowni Komparatystyki Kulturowej seria wydawnicza „Od-głosy kultury” złożona z kulturowych analiz poszczególnych gestów dźwiękowych. W tej przestrzeni usytuowany jest projekt na temat muzyczności literatury najnowszej oraz koncepcja literackiego słownika odgłosów.

Jest autorem około 100 publikacji. Do najważniejszych prac prof. Regiewicza należy zaliczyć monografie: *Kino a kultura w świetle antropologii współczesnej. Próba interpretacji kerygmatycznej*, Lublin 2011; *Katechezy w obrazach. Kerygmatyczna interpretacja filmu*, Kraków 2012; *Medievalizm wobec zjawisk audiowizualnych i nowych mediów*,

Warszawa 2014; *Poza horyzontem. Eseje o sztuce czytania (Ćwiczenia z poszukiwania sensu)*, Kraków 2015; *Kerygmatyczne figury interpretacji*, Kraków 2016; *Pomiędzy zbrodniami. Komparatystyka na tropie kryminału*, Gdańsk 2017; *Szkice o pożytkach z retoryczności teorii literatury i o niepokojach z nią związanych*, Kraków 2018; monografie współautorskie: B. Bodzioch-Bryła, L. Dorak-Wojakowska, M. Kaczmarczyk, A. Regiewicz, *Przeptywy, protezy, przedłużenia... Przemiany kultury polskiej pod wpływem nowych mediów po 1989 roku*, Kraków 2015 oraz powstałe w ramach serii „Audiowizualne aspekty kultury w ponowoczesności” – 6 tomów: *Widowiskowość i audiowizualność w dobie ponowoczesności*; *Muzyka w czasach ponowoczesnych*; *Literatura-nowe media. Homo irretitus w kulturze literackiej XX i XXI wieku*; *Polityczność mediów*; *Edukacja w czasach cyfrowej zarazy*; *Religijność nowych mediów*.

Ponadto prof. Adam Regiewicz publikował w czasopiśmie umieszczonych na międzynarodowej liście ERIH: „Teksty Drugie”, „Pamiętnik Literacki”, „Ruch Literacki”, „LUD”, „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja”, „Collectanea Theologica” oraz w wielu innych punktowanych przez MNiSW: „Przegląd Kulturoznawczy”, „Anthropos”, „Kultura Popularna”, „Rocznik Komparatystyczny”, „Bibliotekarz Podlaski”, „Irydion”, „Literacje” i in. Jest recen-

Prezydent RP Andrzej Duda wręcza nominację prof. Adamowi Regiewiczowi.
Fot. archiwum

ztem czasopism o charakterze kulturoznawczym i medioznawczym: „Anthropos”, „Kultura Popularna”, „Rocznik Komparatystyczny”, „Media – Kultura – Komunikacja Społeczna”, „Media i Społeczeństwo”.

Obszary badawcze pozostające w zakresie zainteresowań naukowych prof. Adama Regiewicza są podstawą do formułowania tematów rozpraw doktorskich, które powstają pod jego kierunkiem. Dotyczą one kultury religijnej, komparatystyki kulturowej oraz antropologii literatury.

Prof. Adam Regiewicz jest znany z działań popularyzatorskich w środowisku częstochowskim. Stale współpracuje z Regionalnym Ośrodkiem Kultury, Ośrodkiem Promocji Kultury „Gaude Mater”, Biblioteką Publiczną im. W. Biegańskiego, Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli „WOM”, Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, Teatrem im. Adama Mickiewicza, Muzeum Częstochowskim, Liceami Ogólnokształcącymi: im. C. Norwida, H. Sienkiewicza, J. Słowackiego, R. Traugutta, S. Żerom-

skiego (w Zawierciu), Liceum Ogólnokształcącym w Myszkowie, I Liceum Ogólnokształcącym w Dąbrowie Górniczej w których prowadzi wykłady i odczyty dla młodzieży szkolnej.

Aktywnie włącza się w działania kulturalne organizowane także przez instytucje kulturalne czy władze miasta, często sam inicjuje ważne wydarzenia artystyczne. Współpracuje m.in. z Filharmonią Częstochowską w ramach cyklu „Akademickie Koncerty”, podczas których wygłosił dwa wykłady.

Przygotował i prowadził spotkania literackie przeznaczone dla szerokiej publiczności („Częstochowa – do kryminału” 2013–2014) oraz debaty społeczne: „Doświadczenie religijne w rzeczywistości zsekularyzowanej” z udziałem Dariusza Basińskiego, Pawła Bramsona, ks. dr. hab. Marka Uglorza, ks. dr. Jarosława Grabowskiego, Michała Tkaczyńskiego oraz „Mesjanizm polski” z udziałem prof. Agaty Bielik-Robson, Juliusza Gałkowskiego i dr. Pawła Rojka.

Przygotował i prowadził warsztaty filmowe „Jak pisać scenariusz?” dla uczniów, studentów i mieszkańców Częstochowy w ramach realizowanego projektu akademicko-miejskiego poświęconego pamięci kulturowej Żydów częstochowskich.

Zorganizował i przeprowadził wspólnie z Ośrodkiem Promocji Kultury „Gaude Mater”, dr. Michałem Leganem OSPPE i mgr A. Mieczysławą cyklu 10 spotkań pt. „Dekalog polski”, obejmujących projekcje filmu dokumentalnego oraz dyskusję moderowaną; spotkania odbywały się raz w miesiącu od września 2014 do czerwca 2015 roku. Zapis spotkań ukazał się w formie książkowej *Dekalog polski*, Kraków 2016.

Doskonałą okazją do prezentowania szerszemu odbiorcy efektów swoich badań stały się promocje książek. W ramach tego rodzaju działań podjął współpracę ze wszystkimi znaczącymi placówkami kulturalnymi działającymi w mieście i regionie. W celu zaprezentowania potencjału naukowego polonistycznego środowiska aktywnie współpracuje z lokalnymi mediami i regionalnymi, m.in. Katolickim Radiem „Fiat”, TV Niedziela, TV Orion.

Działania promocyjne prof. Adama Regiewiczza obejmują także wykłady i warsztaty dla nauczycieli. Przeprowadził warsztaty pt.: „Jak uczyć o średniowieczu na lekcjach języka polskiego? Długosz inaczej” podczas konferencji

Samorządowego Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Domu Stefana Wyszyńskiego (2015) oraz podczas warsztatów i sympozjów zorganizowanych przez SODN (2011: „Nowoczesna edukacja czy nowoczesność w edukacji? O potrzebie wykorzystania najnowszych metod i środków w nauczaniu przedmiotów humanistycznych”; 2016: „Wychowanie do lektury”) dla nauczycieli gimnazjum i liceum.

Wielokrotnie spotykał się z uczniami w ramach cyklu „Akademia w Bibliotece” przygotowanego wspólnie z Biblioteką Publiczną im. W. Biegańskiego w Częstochowie. Duże zainteresowanie wykładami sprawiło, że część z nich zostało zrealizowanych w szkołach dla większej publiczności danego ośrodka edukacyjnego.

W ramach Instytutu Filologii Polskiej UJD przygotował Ogólnopolski Konkurs Literacki (przeznaczony dla młodzieży i dorosłych) pt. „Gry wyobraźni i fantazji inspirowane fragmentami z *Roczników, czyli kronik sławnego Królestwa Polskiego*”, adresowany do uczniów gimnazjalnych i szkół średnich. Było to wydarzenie o wyjątkowej skali i terytorialnym zasięgu. Na konkurs nadesłano blisko 200 prac! Konkurs został rozstrzygnięty 24 czerwca 2015 podczas uroczystej gali w I dniu konferencji „Od-czytania Długosza”.

Z okazji Roku Sienkiewiczowskiego przygotował konkurs na powieść historyczną inspirowaną wydarzeniami Pierwszej Rzeczypospolitej pt. „Nowa Powieść Historyczna” z Częstochowskim Stowarzyszeniem Miłośników Kultury, Literatury i Fantastyki „Salt Lake City”.

Był czterokrotnie nagradzany Nagrodą Rektora indywidualną za szczególnie wkład w pracę dydaktyczną i organizacyjną Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Bliżej życia

Mieszka w Zabrze z żoną i czwórką dzieci. Od piętnastu lat zaangażowany w nową ewangelizację poprzez rzeczywistość Drogi Neokatechumenalnej. Jedną z jego pasji jest także muzyka, czego efektem jest czynne muzykowanie na scenie w zespołach: Towarzystwo Oceaniczne, Yonati, Tetramorfy. W roku 2018 nagrał płytę autorskiego projektu „Uwaga! Dzieci na Drodze”.

Ostatnio zadebiutował jako autor powieści kryminalnej *Kamienica przy Antycznej*, która ukazała się w wydawnictwie Silesia Progress.

NOWA PŁYTA Z INSTYTUTU MUZYKI

Pracownicy Zakładu Dydaktyki Instrumentalnej Instytutu Muzyki UJD oraz zaproszeni do projektu goście są autorami nowej płyty cd z muzyką poważną. W gronie wykonawców znaleźli się: dr hab. Barbara Karaśkiewicz – fortepian, dr hab. Ewa Jabłczyńska, Dariusz Kupiński (Kupiński Guitar Duo) – gitara, dr hab. Maciej Zagórski, prof. UJD – fortepian, dr hab. Ewa Grabowska-Lis, prof. UJD, Daniel Lis – akordeon, dr hab. Robert Gawroński, prof. UJD, mgr Jakub Brawata. Melomani mają okazję wysłuchania utworów m.in. Stanisława Moniuszki, Maurycego Moszkowskiego, Wolfganga Amadeusa Mozarta czy Gioacchino Rossiniego. Płyta zawiera walor promocyjny – jest wzbogacona bogatą książeczką przybliżającą postacie wykonawców utworów. Czytelnicy znajdą również informacje nt. historii i dokonań Instytutu Muzyki (informacje są dostępne także w języku angielskim). Płyta ukazała się w ramach badań statutowych. Jej nakład to 500 egzemplarzy. Zainteresowani mogą znaleźć ją m.in. w Bibliotece Wydziału Sztuki (mieści się w budynku Uczelni przy ul. Zbierskiego 2/4).

JACEK FILIPECKI

Prof. Jacek Filipecki odebrał z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy akt nominacji profesorskiej. Uroczystość w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się 18 października 2018 roku. Prezydent RP podpisał stosowne dokumenty 9 lipca.

Prof. dr hab. Jacek Filipecki pracuje w Instytucie Fizyki Uniwersytetu im. J. Długosza w Częstochowie (UJD) od 01.09.1973 roku. W trakcie całego swojego zatrudnienia w UJD przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowo-dydaktycznej. I tak w latach 1973–1982 pracował na stanowisku asystenta, od 1982 roku, po obronie pracy doktorskiej, do 2007 na etacie adiunkta, a po uzyskaniu w 2005 stopnia doktora habilitowanego do chwili obecnej na etacie profesora nadzwyczajnego UJD. W trakcie swojego zatrudnienia pełnił szereg funkcji kierowniczych i tak w latach 1983–1994 był kierownikiem Zespołu Zastosowań Fizyki Jądrowej w Instytucie Fizyki, w latach 1996–2008 zastępcą dyrektora Instytutu Fizyki ds. Nauki, od 1998 – nadal jest kierownikiem Zakładu Badań Strukturalnych i Fizyki Medycznej Instytutu Fizyki, od 2016 do chwili obecnej – dyrektorem Instytutu Fizyki UJD w Częstochowie.

W swojej działalności naukowej prof. dr hab. Jacek Filipecki prowadzi badania wpływu modyfikacji składu i czynników fizyko-chemicznych na zdefektowania struktur w materiałach o strukturze nieuporządkowanej: szkielek tellurowych oraz biomateriałów polimerowych. Materiały te są szeroko stosowane głównie w optoelektronice i medycynie. Szkiełka tellurowe mogą znajdować zastosowanie jako przetworniki optoelektroniczne i światłowodowy, natomiast biomateriały polimerowe stanowią specyficzną grupę materiałów o różnym składzie, budowie i własnościach, wyróżniających się tym, że są akceptowane przez organizm ludzki, a niektóre z nich łączą się na trwałe z żywą tkanką lub biorą udział w jej regeneracji. Prof. J. Filipecki jest autorem trzech monografii, trzech rozdziałów w monografiach oraz autorem i współautorem 160 publikacji, z czego 79 publikacji z tzw. listy filadelfijskiej (JRC), ilość cytowań 570, h-index - 13.

Za działalność naukową prof. Jacek Filipecki uzyskał w 1978 roku zespołową, a w 1983 indywidualną nagrodę MNiSzW, ponadto w latach 1984–2016 otrzymał 15 nagród JM Rektora UJD za działalność naukową. W trakcie całej swojej kariery pracownika naukowo-dydaktycznego w pracy dydaktycznej prowadził wykłady, konwersatoria i laboratoria na studiach I i II stopnia z takich przedmiotów jak: Podstawy fizyki, Fizyka jądrowa, Fizyka atomowa, Metody doświadczalne w fizyce ciała stałego, Metody spektroskopowe, Oddziaływanie promieniowania z materią, Zastosowanie izotopów w medycynie, Zastosowanie rezonansu magnetycznego w medycynie, Podstawy biofizyki, Biochemia i biofizyka, Budowa materii, Metody i techniki badania

materiałów, Zagrożenia w pracy z promieniowaniem jonizującym, Zagrożenia w środowisku pracy, Wizualizacja danych za pomocą narzędzi TI, Materiałoznawstwo. Zajęcia te prowadził i prowadzi na takich kierunkach studiów jak: Fizyka, Inżynieria Bezpieczeństwa, Innowacyjne Technologie i Nowoczesne Materiały, Kosmetologia i Pielęgniarstwo. Ponadto na kierunku Fizyka i Inżynieria Bezpieczeństwa seminaria dyplomowe i magisterskie. Dodatkowo dla studentów III stopnia (studia doktoranckie) przeprowadził wykłady z takich przedmiotów jak: Fizykochemiczne Metody Badania Materii, Metody Eksperymentalne Badania Ciał Stałych oraz seminaria doktoranckie.

Prezydent RP gratuluje prof. Jackowi Filipeckiemu. Fot. archiwum

Prof. dr hab. Jacek Filipecki do chwili obecnej wypromował ponad 30 prac licencjackich i inżynierskich oraz 70 prac magisterskich na kierunkach Fizyka i Inżynieria Bezpieczeństwa. Po uruchomieniu na Wydziale studiów doktoranckich w dyscyplinie Fizyka i Chemia prof. dr hab. Jacek Filipecki aktywnie włączył się w prace organizacyjne i opiekę naukową tych studiów. Od początku powstania jest członkiem Komisji Kwalifikacyjnej rekrutującej kandydatów na studia doktoranckie.

Do chwili obecnej wypromował jedną pracę doktorską dr Agnieszki Koceli pt. „Analiza nanostruktury polimerowych soczewek kontaktowych z wykorzystaniem spektroskopii czasów życia pozytonów PALS”. Jest promotorem pracy doktorskiej mgr. Kordiana Chamerskiego pt. „Spektroskopowe badania wpływu czynników fizykochemicznych na własności strukturalne polimerowych soczewek wewnętrzzątkowych” oraz promotorem pracy doktorskiej mgr inż. Katarzyny Pach pt. „Badania struktury i własności szkielek tellurowych domieszkowanych jonami erbu”. Od kilkunastu lat jest aktywnym członkiem Rady Instytutu Fizyki i Rady Wydziału Mat.-Przyr. Od roku 2012 jest członkiem Rady Programowej Uniwersytetu III Wieku działającego na Wydziale Pedagogicznym. W ostatnich dwóch kadencjach pełnił funkcje przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz członka Senackiej Komisji Dydaktycznej. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

MIKHAIL BRIK

14 listopada 2018 r. Prezydent RP Andrzej Duda wręczył akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. Akt nominacji profesorskiej odebrał pracownik Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie Mikhail Brik. Naukowiec jest profesorem nauk fizycznych, pracuje na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym w Instytucie Fizyki. Profesor Brik jest wykonawcą projektów międzynarodowych uzyskanych przez Uczelnię: polsko-tajwańskiego i polsko-francuskiego Polonium.

Prezydent RP i prof. Mikhail Brik. Fot. archiwum

Main Fields of Interest:

Solid state physics, ab initio DFT-based calculations of optical properties of solids, atomic spectra theory, crystal field theory, theoretical calculation of impurity ions spectra in laser crystals, group theory and its application to description of physical properties of impurity centers, non-radiative relaxation of the excitation energy in the impurity centers, influence of crystal ions vibrations on the impurity ions energy levels, Judd-Ofelt theory and its applications to the calculations of spectral lines intensities, Jahn-Teller effect for 3d

ions in laser crystals and geometry of the excited electron states, calculations of the high-lying energy levels for rare-earth ions, first-principles (*ab initio*) modeling of the 4f–4f and 4f–5d transitions for trivalent lanthanides, energy transfer between lanthanide ions, calculations of the EPR parameters and their relation with local deformations around paramagnetic ion, applications of MAPLE package to physical problems.

Summary of publication activities:

More than 360 papers published in prestigious SCI international journals; two books edited; 11 book chapters; about 200 presentations at international conferences. Web of Knowledge: more than 5100 citations, h-index=35

Google Scholar: more than 6100 citations, h-index=38

Awards and honors:

- Recipient of 100 Overseas High-Level Experts Project, Chongqing Municipality, Chongqing, China, 2015;
- State Prize of Estonian Republic in the field of exact sciences, 2013;
- Included into the 31st edition of the Marquis Who's Who in the World 2014;
- Honorary Professor, Department of Science and Environment Studies; The Education University of Hong Kong, years 2011–present;
- Honorary Associate Professor, Department of Mathematics, Science, Social Sciences and Technology; The Hong Kong Institute of Education, years 2008–2011;
- Dragomir Hurmuzescu Award of Romanian Academy of Sciences (awarded in December 2006);
- Included into the 2006–2007 (9th) Edition of Who's Who in Science and Engineering;
- Included into the 24th edition of the Marquis Who's Who in the World 2007;
- Included into the 23rd edition of the Marquis Who's Who in the World 2006;
- Included into the 1st edition of the Marquis Who's Who in Asia;
- Award of the Krasnodar region government for young scientists, 1994–1995;
- First Degree Diploma of the All-Union scientific students' conference on physical optics (Tomsk, USSR, 1991).

AGNIESZKA CZAJKOWSKA

Prof. Agnieszka Czajkowska (dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego) odebrała z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy akt nominacji profesorskiej. Uroczystość w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się 2 kwietnia 2019 roku.

Prof. dr hab. Agnieszka Czajkowska – ur. w 1966 roku w Kutnie, absolwentka II Liceum Ogólnokształcącego im. R. Traugutta w Częstochowie, studia magisterskie ukończyła w 1990 roku na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, broniąc pracę napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Andrzeja Lama. Studia doktoranckie rozpoczęła w 1996

roku na Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II, uczęszczając na seminarium prof. dra hab. Mariana Maciejewskiego w Katedrze Literatury Oświecenia i Romantyzmu. Doktorat uzyskała w 1999 roku na podstawie dysertacji pod tytułem *Od mitologii do mistyfikacji. Romantyczne tradycje powrotu do „kraju lat dziecińczych” w polskiej prozie współczesnej*, poświęconej twórczości Tadeusza Konwickiego, Andrzeja Kuśniewicza i Andrzeja Chciuka. W 2007 roku – również na Wydziale Nauk Humanistycznych KUL – uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie monografii *Historia i „przedmiot tragiczny”. W kręgu pisarstwa Maurycego Mochnackiego, Pawła Jasienicy i Zbigniewa Herberta*.

Od 1990 roku jest związana z uczelnią w Częstochowie, początkowo pracując jako asystent w Wyższej Szkole Pedagogicznej, od 1999 roku jako adiunkt, a od 2009 roku jako profesor nadzwyczajny Akademii im. Jana Długosza i – od czerwca 2018 roku – Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Pełniła w tym czasie funkcję kierownika Zakładu Teorii Literatury, kierownika Zakładu Historii Literatury Polskiej XIX wieku (do dziś), dyrektora Instytutu Filologii Polskiej, dziekana Wydziału Filologiczno-Historycznego (od 2012 roku do dziś). Od 2012 roku jest członkiem Senatu Uczelni. Od 1993 roku pracowała we wszystkich edycjach Letniej Szkoły Języka i Kultury Polskiej, organizowanej przez Uczelnię, prowadząc zajęcia z literatury i kultury polskiej. Równoległe z pracą naukowo-dydaktyczną od 2010 roku współpracowała z Biurem Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, pracując jako ekspert w podzespołach egzaminujących kandydatów na studia w Polsce ze stypendium Rządu RP. Obecnie jest zaangażowana w działalność NAWY.

Ważnym elementem działalności jest współpraca z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach której zajmowała się badaniem polskiego dziedzictwa za granicą, szczególnie na terenach Ukrainy i Białorusi. Efektem prowadzonych przez niemal dwadzieścia lat kwerend w bibliotekach i muzeach jest między innymi wydanie, razem z Krzysztofem Czajkowskim, nieznanych listów Tadeusza Czackiego do Jana Śniadeckiego oraz nieznanych rysunków Józefa Ignacego Kraszewskiego, przechowywanych w Kijowie.

Badania związane z polskim dziedzictwem za granicą zaowocowały udziałem w programach MKiDN, których efektem jest między innymi digitalizacja dokumentów Studium Polski Podziemnej w Londynie, na które pozyskuje fundusze i którymi od dwóch lat kieruje.

Zainteresowania naukowe wiązały się od początku z komparatystycznym badaniem literatury polskiej XX wieku obejmującym zarówno konteksty innych sztuk, innych dziedzin wiedzy, jak i uwarunkowania historycznoliterackie, przede wszystkim obecność tematów i motywów romantycznych w pisarstwie „późnych wnuków”. Badania ogniskowały się wokół pisarstwa Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Brunona Schulza i obecności w ich twórczości tradycji romantycznej. Przedmiotem zainteresowań są również wielcy twórcy XIX wieku: Adam Mickiewicz i Juliusz Słowacki, a także Józef Ignacy Kraszewski jako autor powieści historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem portretów kobiet oraz obrazu codzienności zawartego na stronach literatury i epistolografii. Z czasem punkt ciężkości prac naukowych przesunął się w stronę lektury poezji i prozy innych, „mniejszych” pisarzy XIX wieku. Podporządkowane zostały one poszukiwaniom aksjologicznym aspektów dialogu pisarzy XX z twórcami XIX-wiecznymi, zmierzającego do ustalenia formacji kulturowej opartej na wspólnocie wartości, realizującej się choćby poprzez wybory tematyczne, mitograficzne czy genologiczne.

Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego nastąpiła kontynuacja badań nad literaturą XX wieku oraz stworzenie zrębów oryginalnej metody czytania romantyzmu. Pierwszy

wątek badań zaowocował publikacją licznych artykułów poświęconych twórczości Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta, Władysława Sebyły, Brunona Schulza oraz, szczególnie, Jarosława Marka Rymkiewicza. Drugi – uwidocznił się w publikacji dwóch monografii, jednej poświęconej twórczości Józefa Ignacego Kraszewskiego, drugiej – związkom nauki (uprawianej w kręgu Uniwersytetu Wileńskiego) i literatury w pierwszej połowie XIX wieku, czyli rozwijających się intensywnie w XIX wieku nauk przyrodniczych oraz dokonujących się pod wpływem postępu cywilizacyjnego przemian społecznych. Dodatkowym, stale już obecnym wątkiem badań stała się refleksja związana z historią nauki, dziewiętnastowiecznymi podróżami, odbywanymi w celu poszerzania horyzontów i zdobywania doświadczenia zawodowego, a także problematyka kształtowania postaw młodego pokolenia Polaków, obecna w literaturze, epistolografii, publicystyce i pamiętnikarstwie.

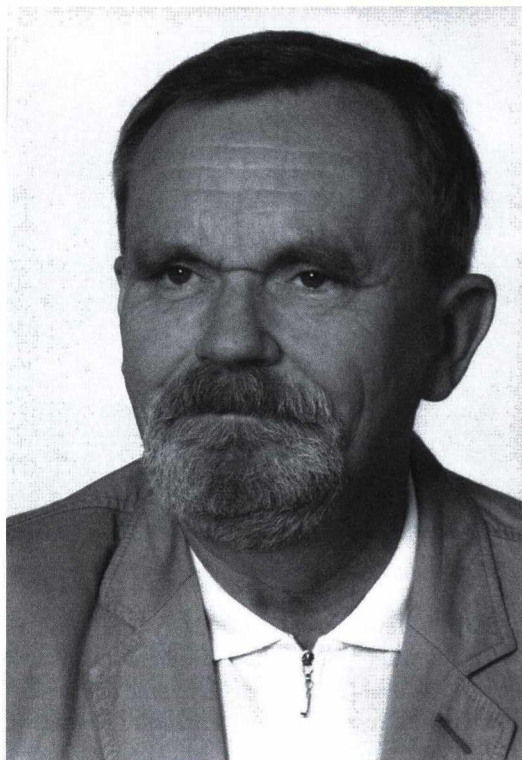
Prezydent RP gratuluje prof. Agnieszce Czajkowskiej. Fot. archiwum

W czasie swej działalności dydaktycznej prof. Czajkowska wypromowała ponad pięćdziesięciu magistrów, pięciu doktorów, napisała recenzje sześciu prac doktorskich, jednej habilitacyjnej. Jest członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza oraz wiceprzewodniczącą częstochowskiego oddziału tego Towarzystwa, uczestniczy w pracach Towarzystwa do Badań nad Wiekami Osiemnastym. Dwukrotnie była jurorką Ogólnopolskiego Konkursu im. Cz. Zgorzelskiego na najlepszą pracę magisterską w dziedzinie historii literatury, jest członkiem Kapituły Nagrody Stowarzyszenia Wydawców Katolickich „Feniks”. Zorganizowała wiele konferencji naukowych, ostatnio była to Międzynarodowa Konferencja Naukowa „*Tyś naszą Hetmanką*”. *Jasnogórskie drogi do niepodległości*. Współdziała z wieloma instytucjami życia kulturalnego Częstochowy i okolic oraz z wieloma stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi.

Współpracuje z różnymi ośrodkami zagranicznymi, między innymi z Uniwersytetem Ostrawskim w Czechach, Uniwersytetem im. Pałackiego w Ołomuńcu, Uniwersytetem im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, Polskim Ośrodkiem Społeczno-Kulturalnym w Londynie, Muzeum Polskim w Rapperswilu, prowadząc wykłady, odczyty, organizując wydarzenia kulturalne.

PROF. TADEUSZ SROGOSZ PROFESOREM HONOROWYM UKRAIŃSKIEJ UCZELNI

Sukces zanotował prof. dr hab. Tadeusz Srogosz (pracownik Instytutu Historii UJD). Chersoński Uniwersytet Państwowy zdecydował o przyznaniu naukowcowi tytułu profesora honorowego ukraińskiej Uczelni (postanowienie z 29 października 2018 roku). W skierowanym do profesora piśmie władze Uniwersytetu informują, że wręczenie tytułu zaplanowano wiosną 2019 roku.

Prof. dr hab. Tadeusz Srogosz. Fot. archiwum

Opracy naukowo-dydaktycznej prof. dr hab. Tadeusza Srogosza

Jego współpraca z Chersońskim Uniwersytetem Państwowym (wówczas Państwowy Instytut Pedagogiczny) datuje się od 1997 r., kiedy uczestniczył w międzynarodowej konferencji na temat kolonizacji południowej Ukrainy. Organizatorem tej konferencji był ówczesny dziekan Wydziału Historycznego tej uczelni prof. Evgen Sinkiewicz (ówczesny docent). Nawiązał wtedy współpracę z innymi uczonymi tej uczelni, między innymi ówczesnym prorektorem ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej prof. Ołeksandrem Spiwakowskim i jego żoną, dziekan Wydziału Pedagogicznego Lubow Pietuchową. Aktualnie prof. Spiwakowski jest rektorem z wyboru Chersońskiego Uniwersytetu Państwowego, deputowanym do Rady Najwyższej Ukrainy i przewodniczącym jej Komisji Nauki i Oświaty.

Prof. Spiwakowski jest także profesorem honorowym naszej uczelni. Kontakty z uczelnią w Chersoniu stanowiły „okno na świat” dla naszej uczelni, rozszerzały się nasze kontakty z innymi instytucjami naukowymi i dydaktycznymi Ukrainy. Jednocześnie nasza uczelnia brała udział w rozwoju uczelni w Chersoniu. Między innymi w organizacji Centrum Kultury i Języka Polskiego, wspólnych obozów archeologicznych, wymiany kadry i studentów. Prof. Srogosz był między innymi obecny przy odkryciu pomnika generała Mariusza Zaruskiego na chersońskim cmentarzu, gdzie został pochowany. Aktualnie współpraca między naszymi uczelniami funkcjonuje na różnych polach naukowych i dydaktycznych.

Prof. dr hab. Tadeusz Srogosz jest autorem prac na temat funkcjonowania nowożytnej administracji w zakresie problemów sanitarno-zdrowotnych w latach 1764–1794 i 1806–1807, w których zawarł analizę wielu problemów z zakresu historii administracji, np. wyjaśnienie genezy i funkcjonowania Komisji Dobrego Porządku lub tendencji unifikacyjnych i dualistycznych w administracji u schyłku I Rzeczypospolitej. Kolejny nurt aktywności to badania nad dziejami klęsk elementarnych, zwłaszcza nad epidemiami dżumy w Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII w. i zniszczeniami wojskowymi w XVII w., jak również ustaleniem warunków zdrowotnych chłopów w Rzeczypospolitej w XVIII w. i żołnierzy w XVIII w., zwłaszcza wpływu odżywiania i spożycia alkoholu na stan zdrowia. Do jego dorobku należy także ustalenie wielu kwestii z zakresu metodologii historii nauki, zwłaszcza wykorzystania współczesnych nurtów historiograficznych (tzw. nieklasycznej historiografii) i filozofii nauki w historii nauki, co w efekcie prowadzi do nazywania dziś tej dyscypliny antropologią wiedzy. Jednym z podstawowych nurtów działalności naukowej są dzieje kresów południowo-wschodnich I Rzeczypospolitej (prawobrzeżnej Ukrainy) i Chersońszczyzny w XVII–XVIII w., a także życie codzienne żołnierzy w XVII w. Na ten temat powstało wiele artykułów, a także prace zwarte (książki). Był kierownikiem studiów doktoranckich prowadzonych na Wydziale Filologiczno-Historycznym w dyscyplinie historia. Prowadzi seminarium doktorskie na studiach III stopnia z historii.

Dorobek naukowy: 240 publikacji, w tym 7 książek (nie licząc prac zwartych pod redakcją).

Członkostwo w organizacjach krajowych i międzynarodowych:

- Europejskie Towarzystwo Historii Medycyny i Zdrowia;
- Komitet Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk – członek oraz członek Komisji Wyborczej;
- Komitet Historii Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk – członek;
- Białoruskie Towarzystwo Historyków Medycyny – członek zagraniczny;
- Instytut Archeografii i Źródłoznawstwa Ukraińskiej Akademii Nauk – członek honorowy;

- Polskie Towarzystwo Historyczne – wiceprzewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej;
- Ponadregionalne Stowarzyszenie Edukacyjne „Wienia-wa” – członek honorowy;
- Fundacja „Humanitas et Scientia” – wiceprezes;
- Komitet Redakcyjny „Medycyna Nowożytna. Studia nad Kulturą Medyczną”;
- Rada Naukowa „Medicina Historica”;
- Rada Naukowa „Studia Humanistyczne Akademii im. Piastów Śląskich we Wrocławiu”;
- Komitet Redakcyjny „Zbliżenia Cywilizacyjne”;
- Rada Redakcyjna „Istoricnij Archiv. Naukovij Studij”;
- Komitet Redakcyjny „Vistnik Dnipropietovkovo Univiersitetu”, Seria: „Istoria i filozofia nauki i techniki”;
- Komitet Redakcyjny „Rocznik Polsko-Ukraiński” – prze-

- wodniczący;
- Komitet Redakcyjny „Hileya: naukovij vistnik”;
- „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” – członek Redakcji i Komitetu Redakcyjnego;
- Komitet Redakcyjny „Umanska Starovina”;
- Ukraińska Akademia Socjalnych Nauk – członek rzeczywisty.

Uzyskany tytuł profesora: 14.06.2005, nauki humanistyczne.

Wypromowanych doktorów: 9

Recenzje prac doktorskich: 15

Recenzje prac habilitacyjnych: 11

Recenzje wniosku na tytuł profesora: 8

Recenzje wniosku na tytuł doktora honoris causa: 2

JUBILEUSZ PROFESORA MARCELEGO ANTONIEWICZA

65. rocznicę urodzin obchodził dr hab. Marcele Antoniewicz, prof. UJD (pracownik Instytutu Historii). Z tej okazji 23 listopada 2018 roku odbyło się uroczyste spotkanie z Jubilatem. W trakcie uroczystości do rąk naukowca trafiła pamiątkowa księga zatytułowana „Origines, fontes et narrationes – pośród kręgów poznania historycznego”. Na publikację składa się zbiór kilkudziesięciu artykułów ofiarowanych profesorowi w rocznicę urodzin. Wydawnictwo powstało pod redakcją prof. Marka Cetwińskiego i dr hab. Macieja Janika, prof. UJD przy współudziale dr. Marka Nity. W spotkaniu jubileuszowym, w trakcie którego do rąk Jubilata, a także zaproszonych gości trafiła księga, uczestniczyło wielu znanych i cenionych historyków, kolegów i koleżanek z kraju i z zagranicy. Nie zabrakło studentów i absolwentów.

Dr hab. Marcele Antoniewicz, prof. UJD. Fot. M.M.

Goście jubileuszowego spotkania. Fot. M.M.

Dr hab. Marcele Antoniewicz jest znanym w Polsce mediewistą. Reprezentuje dyscyplinę naukową obejmującą historię średniowieczną i nowożytną, nauki pomocnicze historii. Specjalizuje się w historii średniowiecznej i wczesnonowożytnej Polski, a szczególnie pogranicza śląsko-małopolskiego. Jest autorem cennych dla miłośników prac poświęconych m.in. naszemu regionowi. Specjalizuje się w badaniach w zakresie nauk pomocniczych historii, zwłaszcza genealogii, heraldyki, sfragistyki, prozopografii. Jest specjalistą w zakresie kastelologii – średniowiecznych zamków na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Zajmuje się dziejami Wielkiego Księstwa Litewskiego w średniowieczu i w czasach wczesnonowożytnych. Jest autorem licznych publikacji, recenzji i wykładów.

CLAUDIO SANTI PROFESOREM HONOROWYM UJD W CZĘSTOCHOWIE

21 listopada 2018 r., w trakcie uroczystego posiedzenia Senatu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie włoski uczyony prof. Claudio Santi (Department of Pharmaceutical Sciences – University of Perugia) odebrał tytuł Profesora Honorowego UJD. Stosowną uchwałę w tej sprawie Senat podjął na posiedzeniu 27 czerwca 2018 r. Naukową sylwetkę Laureata przedstawił w formie laudacji dyrektor Instytutu Chemii Nauk o Zdrowiu i Żywności prof. dr hab. Józef Drabowicz. Natomiast Laureat w wykładzie o charakterze popularno-naukowym przedstawił możliwości wykorzystania związków selenu w medycynie.

Od lewej: dr hab. Małgorzata Makowska-Janusik, prof. UJD, JM Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. Claudio Santi. Fot. archiwum

Prof. Claudio Santi urodził się w 1967 w mieście Fabriano (okolice Ankony). Cała jego zawodowa i naukowa kariera jest związana, od chwili rozpoczęcia w roku 1987 studiów, z Wydziałem Farmacji Uniwersytetu w Perugii. Ukończył je w roku 1992. Po kolejnych trzech latach, w lipcu 1995 roku, uzyskał tam stopień doktora nauk farmaceutycznych. W listopadzie 2010 roku przyznana Mu została ogólnowłoska habilitacja konieczna przy awansie na stanowisko „associate professor”. Natomiast w grudniu 2013 roku otrzymał analogiczną narodową habilitację umożliwiającą awans na stanowiska „Full Professor of Organic Chemistry”. W międzyczasie odbył w roku 1998, jako stypendysta the Swiss National Foundation, staż naukowy na Uniwersytecie w Bazylei. Na macierzystym Wydziale przeszedł kolejne szczeble kariery akademickiej, uczestnicząc jednocześnie w pracach organizacyjnych. Od roku 2013 do chwili obecnej jest profesorem nadzwyczajnym na macierzystym Wydziale Farmacji.

Od chwili rozpoczęcia pracy na macierzystym Wydziale prof. Santi wraz z zespołem prowadzi szeroko zakrojone badania w zakresie chemii heteroorganicznej. Jest uznanym,

w wymiarze międzynarodowym, ekspertem w tej tematyce. Przyczyniły się do tego zapewne Jego pionierskie badania nad wykorzystaniem optycznie czynnych diselenków w syntezie asymetrycznej oraz pionierska propozycja wykorzystania wybranych połączeń selenoorganicznych w tzw. „Zielonej Chemii”. Badania te doprowadziły między innymi do opracowania metody syntezy trwałych związków aryloseleńcynkorganicznych, nazywanych coraz częściej w literaturze chemicznej „odczynnikami Santiego” oraz do realizacji pionierskich eksperymentów nad katalizowanymi związkami selenoorganicznymi reakcjami utleniania w warunkach przepływowych

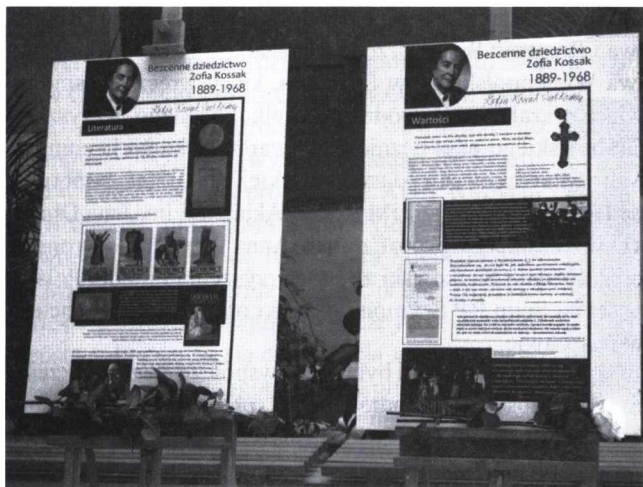
Zgromadzony w związku z realizacją tych tematów dorobek naukowy obejmuje ponad 140 publikacji oryginalnych i opracowań o charakterze przeglądowym oraz 10 rozdziałów monograficznych. Warto dodać, że prof. Santi jest również współautorem opublikowanej w tym roku przez wydawnictwo Springer monografii zatytułowanej „New Frontiers in Organoselenium Compounds”. O międzynarodowej rozpoznawalności prowadzonych przez Niego badań świadczą dobitnie dane bibliometryczne (prawie 2 500 cytowań i indeks H=30). A o uznaniu międzynarodowego środowiska naukowego świadczą jednoznacznie między innymi:

- a) powierzenie edytorstwa 2 monografii
- b) nominowanie na członka Królewskiego Towarzystwa Chemicznego (FRSC)
- c) powierzenie funkcji przewodniczącego Komitetów Organizacyjnych dwóch międzynarodowych konferencji naukowych
- d) członkostwo w Radach Redakcyjnych kilku czasopism o międzynarodowej cyrkulacji między innymi Current Green Chemistry (2018–on), Recent Patent on Catalysis – Bentham (2012–2014), Mini Review in Organic Chemistry (2016–on), Molecules (MDPI) (2016–), International Journal of Molecular Sciences]
- e) zapraszanie jako „Visiting Professor” [Universidade Federal de Pelotas – Brasil, Cardiff University – UK, UJ oraz UH-P w Częstochowie]
- f) zapraszanie do wygłaszania wykładów plenarnych, wykładów kluczowych i na zaproszenie na konferencjach międzynarodowych oraz wykładów „uniwersyteckich” [Brazylia (x 8), Włochy (x 6), Polska (x 11), Turcja (x 2), Japonia (x 2), Indie, UK, Grecja]

Warto również zauważyć, że w roku 2012 prof. Santi współorganizował międzynarodowe konsorcjum naukowe dedykowane badaniom nad chemią selenu i siarki oraz katalizie w układach redoks (THE INTERNATIONAL RESEARCH NETWORK ON SELENIUM SULFUR AND REDOX CATALYSIS) i do chwili obecnej pełni funkcję koordynatora tego konsorcjum.

PRZYWRÓCILI PAMIĘĆ O ZOFII KOSSAK

W roku 2018 przypadła 50. rocznica śmierci Zofii Kossak, primo voto Szczuckiej, której twórczość wpisała się w kanon najwybitniejszych dzieł polskiej literatury. Zofia Kossak to nie tylko powieściopisarka, to również publicystka, patriotka silnie zaangażowana w działalność polityczną i społeczną, a także aktywna działaczka katolicka.

Prezentacja wystawy pt. „Bezcenne dziedzictwo”

Senacka Komisja Kultury i Środków Przekazu we współpracy z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie podjęły się przywrócić pamięć o Zofii Kossak, organizując dwudniową konferencję naukową, której celem było przedstawienie spuścizny pisarki oraz upowszechnienie wiedzy o jej twórczości.

Przemówienie JM Rektor podczas otwarcia konferencji naukowej w Senacie RP

24 kwietnia w Senacie RP w Warszawie rozpoczął się pierwszy dzień obrad konferencji pt. „W obronie wartości chrześcijańskich i patriotycznych. Senat RP w hołdzie Zofii Kossak w 50. rocznicę śmierci”. Sesja naukowa była kontynuowana drugiego dnia w Częstochowie, w siedzibie Akademii im. Jana Długosza przy ul. Zbierskiego 2/4. Wyda-

zenie poprzedziło otwarcie wystawy pt. „Bezcenne dziedzictwo” poświęconej pisarce i działaczce społecznej, przygotowanej przez Muzeum Zofii Kossak w Górkach Wielkich oraz fundację jej imienia.

Książki Zofii Kossak były tłumaczone na wiele języków, wielokrotnie nagradzane w kraju i za granicą. Swoje piarstwo traktowała jako służbę społeczeństwu i Bogu. Podstawami jej twórczości były katolicyzm i przywiązanie do polskości. W konferencji udział wzięli przedstawiciele Uniwersytetu w Lozannie, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz polskiego parlamentu.

Utwory autorki „Pożogi” po wojnie zostały wykreślone z katalogu lektur. Kossak została skazana na niepamięć. Aby pobudzić kreatywność i zachęcić dzieci oraz młodzież do nowatorskiego podejścia do dzieł polskiej pisarki, częstochowski Oddział Towarzystwa Historycznego im. Szembeków podjął się przygotowania Ogólnopolskiego konkursu literacko-plastycznego pt. „Zofia Kossak na nowo – komiksowo” adresowanego do uczniów szkół podstawowych oraz

Uczestnicy konferencji naukowej w Senacie RP

średnich. Informacja o konkursie została ogłoszona w pierwszym dniu obrad. Wydarzenie to miało na celu popularyzację twórczości literackiej Zofii Kossak wśród młodego pokolenia. Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu odbyło się w maju 2019 roku w gmachu uczelni. Uroczystą galę poprzedził spektakl teatralny baśni Zofii Kossak pt. „Kłopoty Kacperka góreckiego skrzata”, który dla częstochowskich uczniów, młodzieży i zaproszonych gości wykonał Teatr Gry i Ludzie z Katowic.

Inicjatorem przygotowania konferencji, wystawy oraz konkursu dla dzieci i młodzieży był senator Artur Warzocha. W wydarzeniach wzięła także udział rodzina pisarki: wnuczka Anna Fenby Taylor oraz wnuk François Rosset.

Opr. Ewelina Dziewońska-Chudy
Zdjęcia: archiwum autorki

KONFERENCJA NAUKOWA „MASKARADA HISTORYCZNA: ALEKSANDER HR. FREDRO I NAPOLEON BONAPARTE”

11 maja 2018 roku w warszawskim Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza odbyła się, zorganizowana w 225. rocznicę urodzin wybitnego polskiego komediopisarza XIX wieku Aleksandra hr. Fredry, Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Maskarada historyczna: Aleksander hr. Fredro i Napoleon Bonaparte”. Inicjatorem i organizatorem tego wydarzenia było Towarzystwo Historyczne im. Szembeków w Warszawie wraz z częstochowskim Oddziałem Towarzystwa oraz Centrum Handlowym Szembeka w Warszawie.

Konferencja rozpoczęła się występem dzieci i mło-

Uczestnicy i organizatorzy konferencji w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie

dzieży ze Szkoły Podstawowej nr 168 im. Wiktora Gomulickiego oraz gimnazjum im. Czesława Niemena z Warszawy, którzy zaprezentowali wybrane fragmenty utworów Aleksandra Fredry. Obrady otworzyli prezes Towarzystwa Historycznego im. Szembeków Władysław Ryszard Szelaąg oraz prezes częstochowskiego Oddziału Towarzystwa Ewelina Dziewońska-Chudy, która odczytała listy skierowane przez marszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego oraz dyrektora

Biura Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego RP Zbigniewa Ziobro do uczestników konferencji. W spotkaniu wzięli udział także Józef Melak ze Starostwa Powiatu Wołomińskiego, Marek Beer – dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, który wręczył pismo od wicemarszałka województwa wielkopolskiego Krzysztofa Grabowskiego oraz uczniowie z warszawskiego liceum im. Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Patronat honorowy nad konferencją objęli JM Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prezes Adam Sankowski ze Stowarzyszenia Francja-Polska, poseł na Sejm RP Szymon Giżyński oraz Instytut Francuski w Warszawie.

Celem konferencji była próba współczesnego spojrzenia na twórczość Aleksandra Fredry przez pryzmat historii pierwszej połowy XIX wieku, pisarstwa z nią związanego (wspomnienia, pamiętniki) czy też kształtowania postaw życiowych pod wpływem napoleońskiego mitu. Pracownicy naukowcy oraz doktoranci z Instytutu Filologii Polskiej Akademii im. Jana Długosza połączyli naukową oraz twórczą refleksję na temat wizerunków Napoleona Bonapartego we wspomnieniach, w malarstwie, literaturze i poezji, a także wymienili poglądy dotyczące biografii literackiej czy też twórczości pamiętnikarskiej i teatralnej Aleksandra Fredry. Zestawienie tych dwóch – jakże ważnych w polskiej i francuskiej kulturze postaci – zaowocowało ciekawą wymianą doświadczeń i poglądów naukowych na temat historii i postaw patriotycznych oraz weryfikacją kierunków dla kolejnych poszukiwań badawczych. Wydarzenie to zostało powtórzone w październiku 2018 roku w murach naszej uczelni. Wzięli w nim udział uczniowie z częstochowskich szkół.

*Opr. Ewelina Dziewońska-Chudy
Zdjęcia: Jan Kaczmarzyk*

REDAKTORZY CZASOPISM AKADEMICKICH OBRADOWALI W CZĘSTOCHOWIE

„Czasopisma akademickie – nowe czasy, nowe wyzwania” – pod takim hasłem odbyła się 26. Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich. W obradach uczestniczyli redaktorzy z kilkudziesięciu ośrodków akademickich z całej Polski. Organizatorem przedsięwzięcia była Politechnika Częstochowska we współpracy z Uniwersytetem Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. W uroczystym otwarciu obrad wzięli udział m.in. Podsekretarz Stanu MNiSW Piotr Müller, który zaprezentował wystąpienie zatytułowane „Konstytucja dla Nauki – główne cele oraz harmonogram wdrażania reformy”. 26. Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich odbyła się w dn. 4–7 września 2018 roku.

W 100. ROCZNICĘ ODRODZENIA PAŃSTWA POLSKIEGO

W dniach 15–16 października 2018 r. w Centralnym Ośrodku Szkolenia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Emowie odbyła się z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Rzeczpospolitą niepodległości w 1918 r. Konferencja naukowa pt. „Wywiad i kontrwywiad a bezpieczeństwo Polski odrodzonej (1918–1923)”. Została zorganizowana przez Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Centralny Ośrodek Szkolenia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Emowie, pod honorowym patronatem JM Rektora UJD w Częstochowie prof. dr hab. Anny Wypych-Gawrońskiej oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego prof. dr hab. Piotra Pogonowskiego. JM Rektor upoważniła prof. zw. dr hab. Henryka Ćwięka z Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa do zajęcia się organizacją tego istotnego przedsięwzięcia. Przygotował on program konferencji oraz zaprosił do udziału w niej najlepszych w kraju znawców problematyki działalności polskiego wywiadu i kontrwywiadu w XX wieku. Stroną organizacyjną zajęła się dr Malwina Siewier z INSiB.

Program konferencji obejmował następujące tematy: tajne działania w okresie zmagania o odzyskanie niepodległości; organizacja i zakres działalności tajnych służb Polski odrodzonej; wywiad i kontrwywiad w czasie walk o granice II Rzeczypospolitej; rozwój służby radiowywiadu; rozpoznanie przez Oddział II SG zagrożenia ze strony potencjalnych agresorów; działalność tajnych służb Rosji przeciwko Polsce; wpływy Abwehry w Polsce; służby specjalne w polityce wewnętrznej II Rzeczypospolitej.

Szef ABW w swoim wystąpieniu wyraził zadowolenie ze współpracy w zakresie organizacji konferencji z „cenionym ośrodkiem naukowym, jakim jest Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie”. Przedstawił znaczenie 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, która przez 123 lata była pod zaborami Rosji, Prus i Austrii. Wskazał na kierunki badań dotyczących działalności wywiadu i kontrwywiadu Polski odrodzonej w latach 1918–1923.

Prof. dr hab. Zygmunt Bąk – prorektor ds. rozwoju UJD w Częstochowie odczytał pismo JM Rektora Anny Wypych-Gawrońskiej skierowane do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w którym podkreśliła duże znaczenie zorganizowanego przedsięwzięcia dla upamiętnienia odzyskania przez Rzeczpospolitą niepodległości w 1918 r. i wyraziła nadzieję na dalsze współdziałanie obu instytucji. Prof. Z. Bąk mówił o roli tajnych służb w systemie bezpieczeństwa państwa. Wyeksponował znaczenie konferencji dla nawiązania ściślejszej współpracy między UJD w Częstochowie a COS ABW w Emowie. Ponadto podkreślił, że praca służb spe-

cialnych jest niezwykle ważna dla bezpieczeństwa państwa i jego obywateli.

W konferencji wzięło udział wielu znanych i cenionych badaczy z różnych ośrodków naukowych w kraju, zajmujących się problematyką działalności wywiadu i kontrwywiadu oraz historią Polski XX wieku. Prof. UŚ dr hab. Kazimierz Miroszewski, dziekan Wydziału Nauk Społecznych Uni-

Podczas konferencji „Wywiad i kontrwywiad...” Fot. archiwum

wersytetu Śląskiego przedstawił drogi Polski do odzyskania niepodległości. Prof. dr hab. Henryk Ćwięk z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie omówił działalność polskiego kontrwywiadu w latach 1918–1923 w kontekście istniejących uwarunkowań. Skupił swoją uwagę na zwalczaniu szpiegostwa niemieckiego. Prof. dr hab. Andrzej Misiuk z Uniwersytetu Warszawskiego scharakteryzował społeczno-polityczne uwarunkowania tworzenia systemu bezpieczeństwa wewnętrznego II RP w latach 1918–1922. Prof. dr hab. Bogusław Polak i prof. PK dr hab. Michał Polak z Politechniki Koszalińskiej omówili organizację i działalność wywiadu i kontrwywiadu Dowództwa Głównego Sił Zbrojnych byłego zaboru pruskiego w 1919 r. W dalszej części konferencji dr Marek Grąjek, znany badacz historii złamania szyfrów Enigmy, tym razem prezentował skautowe korzenie wywiadu powstania wielkopolskiego. Prof. dr hab. Marek Kornat z Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, wybitny znawca dziejów dyplomacji, przedstawił percepcję zagrożeń niepodległości Rzeczypospolitej w ujęciu polskiej dyplomacji i wywiadu w latach 1921–1923. Prof. UJD dr hab. Robert Majzner, dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie omówił trudności, które towarzyszyły służbie wojskowo-dyplomatycznej odrodzonej w 1918 r. Rze-

czyzypolitej. Prof. dr hab. Grzegorz Ostasz, prorektor Politechniki Rzeszowskiej scharakteryzował początki formowania Wojska Polskiego na terenach Galicji Środkowej. Prof. dr hab. Wojciech Włodarkiewicz z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie przedstawił rozpoznanie zagrożenia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej ze strony Rosji Radzieckiej (ZSRR) przez Oddział II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w latach 1918–1924. Prof. AHE dr hab. Aleksander Woźny z Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi scharakteryzował sprawozdanie ppłk. SGen. Tadeusza Parafińskiego z pracy Referatu „Zachód” w 1924 r. Dr hab. Grzegorz Bębniak z Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach omówił działalność wrocławskiej placówki Abwehry i jej aktywność w sierpniu i wrześniu 1939 roku. Ppłk dr Marek Świerczek z ABW w Warszawie poświęcił swe wystąpienie zdradzie POW. Dr Malwina Siewier z UJD w Częstochowie przedstawiła znaczenie współ-

pracy Oddziału II Sztabu Generalnego z innymi organami bezpieczeństwa w zakresie zwalczania Abwehry. Dr Dariusz Gregorczyk z UJD w Częstochowie wskazał na rolę Policji Województwa Śląskiego w walce ze szpiegostwem niemieckim na Górnym Śląsku w latach 1922–1926.

W czasie konferencji omówiono wiele istotnych problemów dotyczących działalności tajnych służb II Rzeczypospolitej po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. Ożywione dyskusje po zakończeniu poszczególnych sesji świadczyły o dużym zainteresowaniu prezentowaną tematyką. Często rozpoczęte na sali obrad dyskusje kontynuowano w kuluarach.

Przedstawione problemy spotkały się z dużym uznaniem Szefa ABW prof. dr. hab. Piotra Pogonowskiego i dyrektora COS ABW płk. Bartosza Jarmuszkiewicza. Wyrazili oni wolę kontynuowania takich przedsięwzięć naukowych.

Opr. Malwina Siewier

I MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA „TYŚ NASZĄ HETMANKĄ...”

Obrady I Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Tyś naszą Hetmanką...” *Jasnogórskie drogi do niepodległości*, zorganizowanej w roku jubileuszowym, w setną rocznicę odzyskania przez Polskę suwerenności państwowej po 123 latach politycznego niebytu, odbyły się 6–8 grudnia 2018 w Częstochowie, w siedzibie Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza i na Jasnej Górze. Organizatorzy przypomnieli m.in. misję wykonywaną przez często zapomnianych artystów, pisarzy, nauczycieli, a także duchownych i siostry zakonne, którzy troszczyli się o zachowanie narodowej tradycji. Zostały także podjęte refleksje nad wkładem Jasnej Góry jako sanktuarium narodu

w odzyskanie naszej niepodległości, jak również wskazano na jej Maryjny patronat.

Konferencji towarzyszył uroczysty koncert symfoniczny. W jego programie znalazły się utwory: Ignacy Paderewski – Uwertura na orkiestrę symfoniczną, Fryderyk Chopin – Koncert fortepianowy f-moll op. 21. w wykonaniu Rafała Blechacza – fortepian oraz Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Narodowej pod dyrekcją Jacka Kaspszyka. Koncert odbył się 6 grudnia 2018 roku w Bazylice Jasnogórskiej.

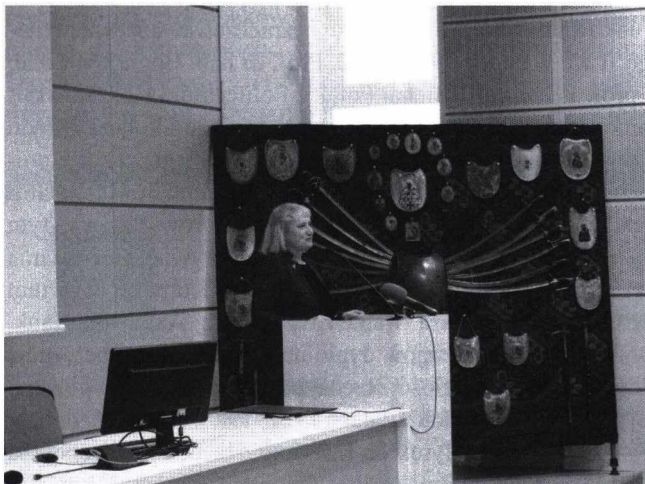
Patronat Narodowy w Stulecie Odzyskania Niepodległości nad tym wydarzeniem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda.

Komitet Honorowy Konferencji

- JE Ks. Arcybiskup Metropolita Częstochowski dr Waław Depo – przewodniczący
- O. Marian Waligóra (OSPPE), Przeor Klasztoru na Jasnej Górze
- JM Rektor Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska
- JM Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr hab. inż. Norbert Szczygiol
- JM Rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Częstochowie ks. dr Grzegorz Szumera
- Prezes Fundacji Silva Rerum Polonarum dr Krzysztof Czajkowski

Komitet Naukowy Konferencji

- prof. dr hab. Teresa Kostkiewiczowa (IBL PAN) – przewodnicząca
- dr hab., prof. UJD Agnieszka Czajkowska (UJD w Częstochowie)

JM Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska otwiera konferencję

- prof. dr hab. Adam Regiewicz (UJD w Częstochowie)
- prof. dr hab. Bogusław Dopart (UJ)
- prof. dr hab. Jarosław Ławski (UwB)
- o. dr Józef Płatek OSPPE
- ks. prof. dr hab. Jan Związek (UJD w Częstochowie)

Komitet Organizacyjny Konferencji

- dr hab., prof. UJD Agnieszka Czajkowska – przewodnicząca
- dr Anna Janek
- dr Ewelina Mika
- mgr Ewelina Dziewońska-Chudy

Opr. i zdjęcia: E. Dziewońska-Chudy

Przemówienie dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego prof. Agnieszki Czajkowskiej podczas otwarcia konferencji

JE Ks. Abp Wacław Depo, Metropolita Częstochowski

Panel dyskusyjny podczas konferencji

OD REGIONU PO WIELOKULTUROWOŚĆ. O WYSTAWACH BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UNIwersYTETU HUMANISTYCZNO- -PRZYRODNICZEGO IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE W 2018 R.

Rok 2018 zaowocował 11 ekspozycjami, które były prezentowane w sali wystawowej Biblioteki Głównej UJD w Częstochowie. Kalendarium wystawiennicze otworzyła wystawa „Władysław Biegański w dokumencie archiwalnym”. Jej bohater, lekarz, filozof, społecznik był mocno związany z Częstochową, w której od 1883 r. Mieszkał na stałe. Do szerokiego spektrum jego działalności należy niewątpliwie wymienić to, że zapoczątkował utworzenie Biblioteki Miejskiej, noszącej obecnie jego imię. W Częstochowie prowadził pracę naukową – z dala od ośrodków akademickich, stąd

mówiono o nim „profesor bez katedry”. Spod jego ręki wyszło wiele prac, w tym z zakresu filozofii i medycyny. Zmarł w 1917 r., Wpisując się w poczet najwybitniejszych postaci miasta przełomu XIX i XX w.

Druga wystawa pt. „Bezcenne dziedzictwo. Zofia Kosak (1889–1968)” została poświęcona wybitnej polskiej powieściopisarce i człowiekowi wielkiego formatu. Patronat honorowy nad ekspozycją objęli: JM Rektor Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska oraz sena-

tor Artur Warzocha. Uroczyste otwarcie miało miejsce 19 czerwca 2018 r. Swoją obecnością zaszczyliła je wnuczka Z. Kossak Anna Fenby-Taylor.

W listopadzie biblioteka uhonorowała rocznicę szczególne bliską sercom wszystkich Polaków – 100-lecie odzyskania niepodległości. W sali wystawowej można było zwiedzać wystawę pt. „Józef Piłsudski w rysunkach Zdzisława Czermańskiego w 100-lecie Odzyskania Niepodległości”. Kuratorem i współorganizatorem wystawy była dr Elżbieta Wróbel. Z. Czermański należy do grona znakomitych grafików-karykaturzystów, jest autorem licznych wspomnień. W swoim dorobku posiadał wiele rysunków – tek poświęconych marszałkowi J. Piłsudskiemu m.in. z okresu syberyjskiego, jak również z codzienności belwederskiej.

W 2018 r. w sali wystawowej biblioteki można było oglądać pokłosie działalności doktorantów UJD różnych kierunków. W lutym zaprezentowali się studenci historii, przygotowując ekspozycję przewrotnie zatytułowaną „Nowa wizja historii”. W ciekawy sposób przedstawili na niej swoje wyobrażenie tej nauki poprzez komiks historyczny oraz gry. Z kolei w kwietniu swoją wystawę zorganizowali doktoranci Literaturoznawstwa, prezentując ekspozycję – raport na temat pięcioletniej działalności Koła Literackiego Anafora.

Jesień na płaszczyźnie wystawienniczej Biblioteki Głównej zaowocowała dwiema wystawami doktorantów. Na wystawie wrześniowej odsłonięto pierwszą część ekspozycji dotyczącej spuścizny epoki wiktoriańskiej, która nosiła tytuł „Epoka wiktoriańska. Literatura – kultura”. Z kolei w październiku kolejny raz zaprezentowali się doktoranci kierunku Historia, przygotowując wystawę nt. „Wielokulturowa Częstochowa w okresie Dwudziestolecia Międzywojennego”. Przedstawiono na niej szerokie spektrum informacji o mieście od zagadnień społecznych, po szeroko rozumianą kulturę i wyznania. W fotoramach i gablotach wyeksponowano liczne zdjęcia zabytków Częstochowy, panoramy miasta, mapy oraz fotokopie dokumentów.

W marcu zaprezentowano wystawę częstochowskiego oddziału Towarzystwa Historycznego im. Szembeków autorstwa Władysława Ryszarda Szeląga pt. „Stąd nasz ród”, którą poświęcono rodowi Szembeków i Fredrów. Przedstawiono na niej unikalne fotografie gen. Piotra hrabiego

Szembeka, Marii z Fredrów, hrabiego Jana Kazimierza Szepetyckiego i Aleksandra hrabiego Szembeka oraz jego żony Urszuli, których epitafium znajduje się w Klasztorze Ojców Bernardynów w Alwerni. Patronat honorowy objęli: JM Rektor UJD w Częstochowie prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, senator Artur Warzocha oraz poseł na Sejm RP Szymon Giżyński.

W maju swoją działalność artystyczną zaprezentował Sławomir Jodłowski – członek Związku Polskich Artystów Fotografików, prezes Jurajskiego Fotoklubu RP, współpracownik TVP jako operator obrazu filmowego, twórca i animator kultury w dziedzinie upowszechniania fotografii. Autor ekspozycji od ponad 30 lat prowadzi działania promujące fotografię jako wartość kulturotwórczą, polegające na organizacji plenerów, warsztatów, szkoleń i spotkań z artystami-fotografikami. Swoją ekspozycję fotografii zatytułował „Piękno Jury Krakowsko-Częstochowskiej”.

Sierpień ponownie zapamięł salę wystawową biblioteki szeroką paletą barw. Wszystko za sprawą tematu przewodniego wystawy – „Pamiętajcie o ogrodach – Czy tak trudno być poetą?” W fotoramach zaprezentowano wybrane wiersze dotyczące tytułowych ogrodów, zdjęcia autorstwa pracowników biblioteki: Barbary Marchewki, Agnieszki Nowakowskiej oraz kwiatowe akwarele Joanny Bochaczek-Trąbskiej. Z kolei w gablotach wyeksponowano albumy malarstwa, w tym szczególnie europejskiego z wizerunkami ogrodów, pochodzące ze zbiorów Biblioteki Głównej oraz obrazy na płótnie J. Bochaczek-Trąbskiej.

Rok wystawienniczy zamknęła grudniowa ekspozycja zorganizowana przez częstochowski Rezerwat Archeologiczny Kultury Łużyckiej, którą zatytułowano „Tajemnice Grodziska Gąsczyk”. Na wystawę złożyły się plansze przedstawiające to ciekawe stanowisko archeologiczne w różnych odsłonach, od prezentacji tego terenu od strony wykopalisk i odkopane tam artefakty, aż po ukazanie go jako obszaru rekreacyjnego. Uroczyste otwarcie z udziałem Tadeusza Piersiaka, dyrektora Muzeum Częstochowskiego, poprzedził niezwykle ciekawy wykład – prelekcja pracowników ww. rezerwatu.

Opracowanie: Joanna Bochaczek-Trąbska

II KIS TECHNOLOGY OPEN DAY – PROMOCJA WYNAŁAZKÓW

23 października 2018 roku odbyło się II spotkanie KIS (Krajowe Inteligentne Specjalizacje) Technology Open Day, którego głównym celem był rozwój współpracy Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podczas spotkania zaprezentowano uniwersytecką spółkę celową JDU Innovations sp. z o.o., powołaną głównie na potrzeby komercjalizacji wyników badań naukowych i prac

rozwojowych. Naukowcy prezentowali językiem popularno-naukowym swoje badawcze osiągnięcia, które zostały wyróżnione podczas prestiżowych międzynarodowych wystaw wynalazków. Podczas spotkania wyróżnienia te zostały wręczone twórcom przez prof. Annę Wypych-Gawrońską, Rektora Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza oraz dr. hab. Michała Szotę, prof. PCz, prezesa Stowarzyszenia Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Politechniki Łódzkiej, Uniwersytetów Warszawskiego i Śląskiego, Politechniki Częstochowskiej oraz przedstawiciel Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii. Na widowni gościli przedstawiciele firm, z którymi podjęliśmy współpracę oraz przedstawiciele instytucji, które finansują prace badawczo-rozwojowe w ramach projektów. Na stanowiskach wystawienniczych informacji udzielały: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Lokalny Punkt Kontaktowy Funduszy Europejskich, Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów, Instytut Filologii Obcych oraz Sieć Obserwatoriów NANO z Uniwersytetu Śląskiego. W drugiej części konferencji odbyły się spotkania dziennikarz – naukowiec w formie „szybkich randek”. Były to pięciominutowe rozmowy, które mają zaowocować materiałem prasowym oraz długofalową współpracą w obszarze popularyzacji nauki. Ta część konferencji odbyła się pod patronatem Centrum Nauki Kopernik oraz Stowarzyszenia „Rzecznicy Nauki”.

Jedną z odsłon projektu była nowa formuła informowania przedstawicieli mediów o pracach naukowców pod nazwą „Szybka randka”. „Szybkie randki” to dynamiczne spotkania (1:1) dziennikarzy i naukowców. Każdy dziennikarz ma czas na wyłączną rozmowę z każdym naukowcem. Zapewnia to bardziej efektywną wymianę pomysłów, wiedzy, inspiracje. Efektem istotnym z punktu widzenia dziennikarzy są: dostęp do rzetelnych, ciekawych naukowców, którzy potrafią sprawnie przedstawiać wyniki swoich badań i osiągnięć, dostęp do ciekawych tematów, możliwość budowania własnej bazy kontaktów do ekspertów.

INICJATORZY I ORGANIZATORZY

Projekt został zainicjowany w 2014 roku przez Centrum Nauki Kopernik. 3 lata z rzędu spotkania odbywały się w Warszawie. Pod koniec 2017 roku projekt ruszył w Polskę. Do organizatorów dołączyło Stowarzyszenie Rzecznicy Nauki. Dzięki połączonym siłom na przełomie 2017 i 2018 roku zorganizowano 6 spotkań w całym kraju. Przez minione 4 lata w spotkaniach Rzeczników Nauki wzięło udział około 80 naukowców i około 40 dziennikarzy z mediów ogólnopolskich i lokalnych. Spotkanie w Częstochowie otworzyło najnowszą edycję, a w jej trakcie Centrum Nauki Kopernik zaplanowało aż 10 spotkań w całej Polsce. W efekcie spotkania pracownicy Uniwersytetu przedstawili wyniki swoich badań, a dziennikarze częstochowskich mediów zgromadzili cenny materiał, który przybliżyli w postaci artykułów i audycji swoim czytelnikom, słuchaczom i widzom.

Z dziennikarzami spotkali się pracownicy Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie:

1. dr hab. Barbara Morzyk-Ociepa, chemik, twórca technologii

Nowy związek kompleksowy kobaltu(II), $[Co(I3CAH)2(H2O)]_n$, w którym I3CAH jest O-deprotonowanym jodem kwasu indolilo-3-karboksyłowego (I3CAH2), może być stosowany do ochrony roślin i żywności przed pleśnią oraz do

produkcji leków przeciwrzybiczych. Kwas indolilo-3-karboksyłowy (I3CAH2) został znaleziony w leczniczej roślinie o nazwie *Phyllanthus virgatus*, która jest stosowana jako lek na wzmocnienie odporności organizmu po długotrwałych kuracjach antybiotykowych, a dodatkowo wspomaga pracę wątroby. Kobalt jest pierwiastkiem śladowym w organizmie człowieka (mikroelementem). Jest jednym ze składników witaminy B12. Dlatego należy przewidywać, że otrzymany związek kompleksowy $[Co(I3CAH)2(H2O)]_n$ powinien wykazywać zdecydowanie mniejszą toksyczność niż stosowane obecnie konserwanty, np. E230, E231 i E232 (fenol i jego pochodne, zabronione w Australii, Kanadzie, USA), czy powszechnie stosowane środki grzybobójcze roślin uprawnych, np. Gwarant 500 S.C. (chlorotalonil, który może powodować raka). Kompleks ten powinien być nietoksyczny dla ludzi.

Dziennikarze w trakcie spotkania – „randki” z naukowcami. Fot. M.M.

2. mgr Monika Lewańska, twórcza technologii – „Funkcjonalizacja nanocząstek Boru i Potencjalne zastosowanie w Terapii BNCT”

Funkcjonalizacja powierzchni nanocząstek nieorganicznych i organicznych jest jednym z ważniejszych wyzwań współczesnej nanotechnologii. Niniejszy wynalazek, choć dotyczy funkcjonalizacji nanocząstek zawierających bor jako potencjalnego preparatu stosowanego w terapii BNCT (Boron Neutron Capture Therapy), ma uniwersalny charakter i pozwala na łączenie z powierzchnią różnych biologicznych makrocząstek zawierających grupy SH. Grupy SH mogą być generowane w białkach w wyniku redukcji lub być wprowadzane do struktury białka metodami inżynierii genetycznej albo w wyniku modyfikacji chemicznych. Sposób funkcjonalizacji polega na tym, że nadaje się tropowość nanocząstkom zawierającym bor poprzez modyfikację chemiczną ich powierzchni, po czym w następnych etapach pokrywa się ją preparatami biologicznie czynnymi zawierającymi wolne grupy -SH. Przygotowane cząsteczki boru pokrywane są warstwą polimeru syntetycznego poprzez zawieszanie w bezwodnym rozpuszczalniku organicznym i w wyniku reakcji polimeryzacji powstają struktury polimerowe, do których przyłączane są związki aktywne biologicznie. Podejście to umożliwiło pokrycie powierzchni nanocząstek polimerem. Takie nanocząstki są gotowe do zdeponowania i/lub przeniesienia

kania do komórek nowotworowych lub do fagocytowania przez komórki żerne.

3. dr hab. inż. Wojciech Ciesielski – „Prototyp baterii z ogniwem na bazie nanostruktur węglowych”

Przedmiotem wynalazku jest funkcjonalizacja wielościennej nanorurek węglowych (MWCNT) podstawnikami fosforoorganicznymi. Wprowadzenie heteroatomów do struktury MWCNT powoduje poprawę stabilności i optymalizacji pracy w urządzeniach elektrochemicznych. Modyfikowane MWCNT stanowią podstawę dla nowych ogniw elektrochemicznych. Takie ogniwa charakteryzują się wysoką wydajnością, małym oporem, niską toksycznością i małymi rozmiarami, co może pomóc w unowocześnianiu nanoelektroniki oraz spowodować wzrost stabilności pracy ogniwa. Na podstawie tej technologii został zbudowany prototyp baterii w standardowej obudowie.

4. mgr inż. Karolina Grabowska – „Ekologiczna chłodziarka – prototyp złoża adsorbcyjnego”

Przedmiotem wynalazku jest innowacyjna konstrukcja złoża adsorbcyjnego zbudowana z niskich tulejek wypełnionych sorbentem i rozmieszczonych w pewnych odległościach. Ścianki tulejek stanowią powierzchnię chłodzoną lub ogrzewaną, czyli stanowią system wymienników ciepła. Modułowa konstrukcja złoża pozwala na instalację dodatkowych zespołów adsorbcyjnych w konfiguracji pionowej lub poziomej. Dzięki temu możliwe jest znaczne zmniejszenie wymaganej przestrzeni montażowej.

5. dr inż. Tomasz Dembiczak – twórca wzorów przemysłowych

Opracował wspólnie ze studentami kierunku Inżynieria Bezpieczeństwa projekt ergonomicznej konstrukcji obudowy telefonu komórkowego z przeznaczeniem dla osób niewidomych i niedowidzących. Koncepcja obudowy tego telefonu była konsultowana ze środowiskiem osób niewidomych, a prototyp został wydrukowany na drukarce 3D. Obudowa telefonu komórkowego z przeznaczeniem dla osób niewidomych i niedowidzących została zarejestrowana w Europejskim Urzędzie Patentowym jako przemysłowy wzór wspólnotowy. Projekt innowacyjnej konstrukcji hełmu ratowniczego dedykowany dla górnictwa – interesariusza zewnętrznego – powstał dzięki współpracy z Polską Grupą Górnictwem. Celem była poprawa bezpieczeństwa górników

w czasie akcji ratowniczych. W koncepcji kasku zapewniono system GPS oraz transmisji obrazu dzięki wbudowanej kamerze termowizyjnej do poszukiwania ludzi. W ekstremalnych warunkach przy dużym zadymieniu ratownik ma ograniczone pole widzenia, co utrudnia odnalezienie osoby poszkodowanej. Podczas akcji ratownik będzie współpracował z osobą monitorującą obraz z kamery termowizyjnej, co ułatwi wskazania dokładnej lokalizacji poszkodowanego górnika. Projekt kasku został zgłoszony jako wzór przemysłowy w Polskim Urzędzie Patentowym.

6. mgr Krzysztof Maternicki – współtwórca Czytnika do Optycznie Stymulowanej Luminescencji HELIOS

Urządzenie pomiarowe stosowane w badaniach materiałowych do zastosowań dozymetrycznych – mierzenia dawki promieniowania jonizującego. Urządzenie pozwala również na prowadzenie badań związanych z datowaniem optycznym w geologii i archeologii.

7. dr Renata Barczyńska-Felusiak – „Preparaty o właściwościach probiotycznych”

Część handlowo dostępnych preparatów prebiotycznych poza stymulowaniem wzrostu korzystnych dla człowieka bakterii fermentacji mlekowej, w tym probiotyków, może stymulować także wzrost mikroflory o nieznannej funkcji, również toksynotwórczej. Przedmiotem wynalazku jest preparat o właściwościach prebiotycznych, selektywnie stymulujący wzrost i aktywność wybranych szczepów bakterii o właściwościach probiotycznych i jednocześnie stanowiący słabo przyswajalne źródło węgla dla niepożądanego mikroflory jelitowej.

8. dr Piotr Rychter

— „Rusztowania do hodowli żywych komórek”

— „Środek do oznaczania opakowań z polimerów biodegradowalnych”

Przedmiotem wynalazku jest przyjazny środowisku, wykazujący luminescencję w świetle UV środek do oznaczania opakowań z polimerów biodegradowalnych, służący do ułatwienia ich rozpoznawania i segregacji spośród innych, klasycznych i niebiodegradowalnych odpadów polimerowych. Substancje wchodzące w skład mieszaniny znakującej są pochodzenia naturalnego, przez co wprowadzenie ich do lub na gotowy wyrób opakowaniowy pozwoli zachować przyjazne środowisku cechy tego opakowania.

„PRAWO” Z CERTYFIKATEM JAKOŚCI

Kierunek prawo studia jednolite magisterskie, prowadzony przez Instytut Prawa, Administracji i Zarządzania Wydziału Filologiczno-Historycznego UJD został dwukrotnie wyróżniony w czwartej edycji Programu „Studia z Przyszłością” – otrzymał certyfikat i znak jakości „Studia z Przyszłością” oraz certyfikat nadzwyczajny „Lider jakości kształcenia”. Tym samym kierunek znalazł się w prestiżowym gro-

nie 0,6 proc. kierunków studiów prowadzonych na polskich uczelniach, wyróżnionych tym certyfikatem.

Konkurs „Studia z Przyszłością”, organizowany przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego, służy wyróżnianiu najbardziej innowacyjnych, nowoczesnych i wartościowych kierunków studiów na polskich uczelniach. Celem Programu „Studia z Przyszłością” jest promocja kie-

runków studiów, które wyróżniają się na rynku nowoczesnością koncepcji kształcenia, jakością realizowanego programu oraz skutecznością w edukowaniu dla rynku pracy. Znak Jakości „Studia z Przyszłością” otrzymają kierunki studiów, które swoje programy opierają na trzech filarach: dążeniu do przekazywania aktualnej, nowoczesnej wiedzy, kreowaniu umiejętności i kompetencji społecznych poszukiwanych przez pracodawców oraz inwestowaniu w najwyższą jakość edukacji.

Certyfikat ten uzyskują kierunki studiów, które – w opinii ekspertów – należą do grona akademickiej elity.

Kierunek prawo został uruchomiony w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie dopiero w zeszłym roku akademickim, ale kapituła konkursu doceniła wysoką wartość merytoryczną oraz oryginalność proponowanych treści dydaktycznych, a także nowatorstwo w obszarze stosowanych metod dydaktycznych i metod weryfikacji osiąganych efektów kształcenia.

– Zgłoszenie kierunku prawo do Programu „Studia z Przyszłością” było podyktowane dążeniem do szerokiej promocji tego kierunku studiów, a także do popularyzacji pomysłu na edukację prawniczą ukierunkowaną nie tylko na gromadzenie wiedzy teoretycznej, ale także zdobywania umiejętności praktycznych – mówi dyrektor Instytutu Prawa, Administracji i Zarządzania dr Ewelina Żelasko-Makowska. – Realizowany program kształcenia odpowiada potrzebom otoczenia środowiska społeczno-gospodarczego i konsultowany był z interesariuszami zewnętrznymi, będącymi przedstawicielami szeroko rozumianych zawodów praw-

niczych, sędziami, adwokatami, radcami prawnymi. Studenci mogą korzystać z ofert licznych przedmiotów do wyboru, które wykraczają poza standardową ofertę dydaktyczną na kierunkach prawniczych realizowanych na innych uczelniach.

Warto podkreślić, że studenci, poprzez uczestnictwo w zajęciach warsztatowych, mogą nabyć poszerzoną i pogłębianą wiedzę niezbędną do zrozumienia zjawisk i procesów prawnych. Mają także możliwość rozwijania swoich umiejętności praktycznych, realizując praktyki w instytucjach, z którymi Uczelnia ma podpisane umowy i porozumienia.

– Jesteśmy szczególnie dumni z uzyskania certyfikatu nadzwyczajnego „Lider Jakości Kształcenia”, oznacza to bowiem, że kierunek prawo znalazł się w gronie blisko 20 procent najlepszych z najlepszych – dodaje dr Ewelina Żelasko-Makowska

– Kierunki i specjalności, które otrzymały certyfikaty, nie tylko z pełnym przekonaniem można rekomendować kandydatom na studia. To również kierunki, które należy pokazywać innym uczelniom jako skarbnice dobrych, akademickich praktyk, wzory do naśladowania – twierdzi Grażyna Kaczmarczyk, prezes zarządu Fundacji Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego.

Więcej na stronie:

<http://www.studiazprzyszloscia.pl/strona-76>

KALENDARIUM Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie

Droga do Uniwersytetu. Od Wyższej Szkoły Nauczycielskiej do Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie

- 1971 rok – rozpoczyna działalność Wyższa Szkoła Nauczycielska w Częstochowie. Na pierwszy rok studiów zostaje przyjętych nieco ponad 200 osób. Pierwszym rektorem Uczelni zostaje doc. dr Marian Jakubowski.
- Październik 1974 rok – nadanie dotychczasowej Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Częstochowie statusu Wyższej Szkoły Pedagogicznej (z czteroletnim magisterskim cyklem kształcenia). Uczelnia otrzymuje insygnia akademickie i sztandar.
- 1977–1980 – kadencja rektorska prof. dra hab. Janusza Sztumskiego.
- Uczelnia uruchamia nowe kierunki studiów oraz rozwija współpracę międzynarodową, m.in. z uczelniami amerykańskimi.
- 1980–1984 – kadencja rektorska prof. dra hab. Włodzimierza Brzezina.
- Wyższa Szkoła Pedagogiczna przechodzi zmiany organizacyjne, dzięki którym powstają nowe jednostki Uczelni.
- 1984–1990 – kadencja rektorska prof. dra hab. Edwarda Polanowskiego.
- Od 1985 roku trwa rozbudowa infrastruktury i modernizacja Uczelni, jednostki zyskują nowe pomieszczenia, od 1990 roku głównym budynkiem Uczelni (siedziba rektora i administracji) staje się obiekt przy ul. Waszyngtona 4/8.
- 1990–1996 – kadencja rektorska prof. dra hab. Józefa Świątko.
- Uruchamiane są nowe, w tym nienauczycielskie kierunki studiów.
- Rok akademicki 1990/1991 Uczelnia rozpoczyna w nowej strukturze, na którą składają się cztery Wydziały: Filologiczno-Historyczny, Matematyczno-Przyrodniczy, Pedagogiczny i Wychowania Artystycznego.

- **1996–2002 – kadencja rektorska prof. dra hab. Ryszarda Szweda.**
- 1998 – oddanie do użytku nowego budynku B-1 przy al. Armii Krajowej 13/15.
- Styczeń 1999 roku – powstaje Fundacja na rzecz Utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego, współzałożona przez Szymona Giżyńskiego, byłego wojewodę częstochowskiego, stojącego od 1999 roku na czele Fundacji jako jej prezes.
- 29 stycznia 2001 roku – Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznaje Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu WSP kierowanemu przez prof. dra hab. Tadeusza Srogosza uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.
- 26 marca 2001 roku – Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznaje Wydziałowi Matematyczno-Przyrodniczemu WSP kierowanemu przez dra hab. inż. Zygmunta Bąka, prof. AJD, uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk fizycznych w dyscyplinie fizyka.
- Lipiec 2001 roku – do Sejmu RP trafia projekt przekształcenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie w Uniwersytet Częstochowski. Niestety, zabrakło tylko jednego głosu poparcia w sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.
- **2002–2008 – kadencja rektorska prof. dra hab. Janusza Berdowskiego.**
- Październik 2003 roku – zakończenie rozbudowy Biblioteki Głównej.
- 1 października 2004 roku – Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie zmienia nazwę na Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.
- 3 października 2006 – otwarcie Planetarium Instytutu Fizyki.
- 23 kwietnia 2007 roku – Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznaje Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu kierowanemu przez prof. dra hab. Andrzeja J. Zakrzewskiego uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.
- 17 sierpnia 2007 roku – rozpoczyna się budowa Akademickiego Centrum Sportowego.
- **2008–2016 – kadencja rektorska dra hab. inż. Zygmunta Bąka, prof. AJD.**
- 15 września 2008 roku – oddanie do użytku Akademickiego Centrum Sportowego przy ul. Zbierskiego 6.
- 1 października 2009 roku – Wydział Filologiczno-Historyczny uruchamia studia III stopnia na kierunku historia. To pierwsze studia doktoranckie w dziejach Uczelni.
- Powstają nowe kierunki studiów, w tym mieszczące się w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu.
- 22 listopada 2010 roku – nadanie pierwszego w historii Uczelni tytułu doktora honoris causa. Wyróżnienie otrzymał wybitny historyk prof. dr hab. Henryk Samsonowicz.
- 19 grudnia 2011 roku – Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznaje Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu AJD kierowanemu przez prof. dra hab. Dariusza Złotkowskiego uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo. Dzięki uzyskaniu tych uprawnień Wydział uruchamia studia III stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplina: literaturoznawstwo.
- 23 maja 2012 roku – Senat AJD nadaje godność doktora honoris causa prof. dr. hab. Jerzemu Strzelczykowi.
- 19 grudnia 2012 roku – oddanie do użytku nowoczesnego budynku przy ul. Zbierskiego 2/4. Mieszczą się w nim m.in. Wydział Filologiczno-Historyczny i Instytut Muzyki Wydziału Sztuki.
- 24 czerwca 2013 roku – Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznaje Wydziałowi Matematyczno-Przyrodniczemu AJD kierowanemu przez dra hab. Janusza Kapuśniaka, prof. AJD, uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia. Dzięki tym uprawnieniom Wydział Matematyczno-Przyrodniczy uruchamia studia III stopnia w obszarze nauk ścisłych, w dziedzinie nauk fizycznych, dyscyplina naukowa: fizyka oraz w dziedzinie nauk chemicznych, dyscyplina naukowa: chemia.
- 24 września 2014 roku – Senat AJD nadaje godność doktora honoris causa prof. dr. dr. h. c. em. Gerhardowi Fieguthowi.
- 23 września 2015 roku – Senat AJD nadaje godność doktora honoris causa prof. zw. dr. hab. Marianowi Kisielowi.
- 28 września 2015 roku – Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznaje Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu AJD kierowanemu przez dr hab. Agnieszkę Czajkowską, prof. AJD, uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo. Dzięki uzyskaniu tych uprawnień Wydział uruchamia studia III stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplina: językoznawstwo.
- 12 grudnia 2015 – z inicjatywy posła RP Szymona Giżyńskiego powstaje Parlamentarny Zespół ds. utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego, w skład którego weszło 11 posłów i 2 senatorów: Szymon Giżyński jako przewodniczący, Lidia Burzyńska – wiceprzewodnicząca, Krzysztof Maciejewski – wiceprzewodniczący, Halina Rozpondek – wiceprzewodnicząca, Artur Warzocha – wiceprzewodniczący, Andrzej Gawron, Konrad Głębocki, Tomasz Jaskóła, Izabela Leszczyna, Ryszard Majer, Beata Mateusiak-Pielucha, Anna Milczanowska i Piotr Polak. W działania na rzecz zmiany nazwy Uczelni angażowali się również inni posłowie i senatorowie kilku kadencji, wśród nich m.in. Danuta Polak i Andrzej Szewiński, a także – co należy szczególnie podkreślić – europosłowie: premier Jerzy Buzek oraz Jadwiga Wiśniewska.
- **2016 – początek kadencji rektorskiej prof. dr hab. Anny Wypych-Gawrońskiej.**
- Październik 2016 roku – inauguracja roku akademickiego zbiega się z oddaniem do użytku największej auli wykładowej w Uczelni, nazwanej „Audytorium Maximum” (może pomieścić ponad 410 osób, mieści się w budynku przy ul. Waszyngtona 4/8).
- 26 października 2016 roku – Senat AJD nadaje godność doktora honoris causa prof. zw. dr. hab. Andrzejowi J. Zakrzewskiemu.
- Uczelnia otrzymuje uprawnienia do prowadzenia kierunku prawo.
- Uczelnia wygrywa liczne projekty finansowane z funduszy krajowych i europejskich.
- Intensywnie rozwija się współpraca międzynarodowa, Uczelnia podpisuje nowe umowy i porozumienia dotyczące działalności naukowej i dydaktycznej.
- 29 stycznia 2018 roku – decyzją Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Instytut Sztuk Pięknych Akademii im. Jana

Długosza w Częstochowie uzyskuje uprawnienia do nadawania stopnia doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne (to szóste w Akademii im. Jana Długosza uprawnienie otwiera drogę do podjęcia działań zmierzających do zmiany nazwy Uczelni).

- 31 stycznia 2018 roku – Senat Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie podejmuje jednogłośnie uchwałę z propozycją zmiany nazwy Uczelni.
- 16 lutego 2018 roku – w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego odbyło się spotkanie potwierdzające rozpoczęcie działań na rzecz zmiany nazwy Uczelni. W spotkaniu prowadzonym przez wiceministra nauki i szkolnictwa wyższego prof. dra hab. Aleksandra Bobko brali udział: JM Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska i prorektor ds. rozwoju dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. AJD oraz częstochowscy parlamentarzyści poseł Szymon Giżyński oraz senator Artur Warzocha.
- 16 maja 2018 roku – Wicepremier Rządu RP, minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr Jarosław Gowin podpisuje rozporządzenie o zmianie nazwy Uczelni.
- 1 czerwca 2018 roku – Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie zmienia nazwę na Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie. Należy odnotować, że znaczny wpływ na powstanie Uniwersytetu miały następujące działania:
 - Od połowy lat 90. XX wieku Uczelnia określana jako pedagogiczna uruchamia studia kształcące studentów na kierunkach nienauczycielskich. Wśród nich można wymienić m.in.: administrację, fizjoterapię, ochronę środowiska, biotechnologię, malarstwo, grafikę, prawo, psychoprofilaktykę, bezpieczeństwo narodowe, dietetykę, kosmetologię, pielęgniarstwo, inżynierię bezpieczeństwa, innowacyjne technologie i nowoczesne materiały, kryminalistykę i systemy bezpieczeństwa, rachunkowość i podatki, dziennikarstwo i kulturę mediów oraz inne, a także specjalności (niektóre prowadzone we współpracy z zagranicznymi uczelniami w systemach podwójnego dyplomowania) i specjalizacje. Warto podkreślić, że poprzez tworzenie nowych kierunków studiów Uczelnia otworzyła się na kolejne obszary edukacyjne i naukowe, w tym związane z naukami prawnymi, medycznymi i o zdrowiu.
 - Studia doktoranckie w dyscyplinach historia, literaturoznawstwo, językoznawstwo, fizyka i chemia pozwalają na osiągnięcie pierwszego stopnia naukowego przez najmłodszych badaczy. Dzięki stosowanej od lat przez Wydział Matematyczno-Przyrodniczy w zakresie doktorowania formie co-tutelle doktoranci mogą pracować pod kierunkiem zarówno polskiego, jak i zagranicznego naukowca i otrzymać dyplom doktorski dwóch uczelni.
 - Nieustannie unowocześniana jest dydaktyka w ramach kierunków prowadzonych w Uczelni. Jedną z innowacyjnych form jest wprowadzenie tutoringu akademickiego i rozwojowego do stałych metod kształcenia. Ponadto Uczelnia stworzyła bogatą ofertę dodatkowej, bezpłatnej dla studentów i doktorantów nauki języków, takich jak: słowacki, czeski, rosyjski, hiszpański, portugalski, japoński, chiński, włoski, serbski oraz na różnych poziomach angielski, francuski i niemiecki. Intensywnie rozwijane są formy kształcenia on-line, pozwalające na kie-

rowanie oferty edukacyjnej do coraz szerszego kręgu kandydatów.

- Uczelnia uruchamia kolejne nowe, zgodne z zapotrzebowaniem otoczenia społeczno-gospodarczego, studia podyplomowe, kursy i szkolenia. Większość z nich wykorzystuje oprócz metod tradycyjnych formy kształcenia on-line.
- Pracownicy Uczelni realizują wiele projektów badawczych finansowanych ze środków pozyskanych w konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych. Umożliwia to modernizację aparatury i rozwój wymiany międzynarodowej.
- W Uczelni wykłady dla studentów i doktorantów prowadzą profesorowie z ośrodków akademickich z całego świata (USA, Japonii, Chin, Indii, Ukrainy, Włoch, Francji, Czech, Niemiec, etc.). W ostatnich czterech latach około 100 profesorów zagranicznych wygłosiło 60-godzinne cykle wykładów w językach obcych. Odnotowywany jest także znaczny wzrost liczby studentów z zagranicy.
- Ożywiona współpraca zagraniczna przynosi Uczelni szereg korzyści w postaci m.in.: zwiększenia wymiany kadry, realizacji wspólnych badań, staży nauczycieli i studentów. Podpisano liczne porozumienia dotyczące współpracy. Zrealizowano ważne dla nauki konferencje. Pracownicy Uczelni obsadzili ważne stanowiska w wielu instytucjach i stowarzyszeniach zajmujących się promowaniem nauki i jej osiągnięć.
 - Naukowcy Uczelni prowadzą prace badawcze i rozwojowe przynoszące efekty związane z wdrażaniem patentów i wynalazków zarówno w kraju, jak i za granicą.
 - Artyści Wydziału Sztuki prowadzą ożywioną działalność koncertową oraz wystawienniczą krajową i zagraniczną. Są stypendystami różnych instytucji.
 - Pracownicy Uczelni odnotowują liczne sukcesy odniesione w międzynarodowych rankingach cytowań i publikacji, a Akademia im. Jana Długosza notuje dobre pozycje w rankingach szkół wyższych. W rankingu „Forum Akademickiego” (nr 5 z 2013) i „Polityki” Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie zajmuje 40. miejsce (na ok. 400 uczelni polskich). Autorzy rankingu wskazują jednak, że indeks Hirscha jest parametrem zależnym od wielkości uczelni, dlatego przeskalowali wyniki, uwzględniając różnice wielkości uczelni przy pomocy tzw. zmodyfikowanego indeksu Hirscha. W tym zestawieniu AJD zajmuje 22. miejsce w kraju.
- Studenci i doktoranci działają w ramach wielu kół naukowych, organizują konferencje i publikują. Doceniane są wyniki ich działalności naukowej i organizacyjnej. Wśród studentów i doktorantów znajdują się stypendyści Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także stypendyści rządów innych państw.
- Liczne inwestycje związane z modernizacją i unowocześnieniem zaplecza naukowo-dydaktycznego Uczelni wpływają na jej wizerunek. Spotyka się to z uznaniem przedstawicieli wielu środowisk oraz deklarowaniem chęci nawiązania współpracy.
- Uczelnia może się pochwalić liczbą około 65 tysięcy absolwentów (przez blisko 50 lat istnienia). Wśród absolwentów Uczelni są politycy i samorządowcy (Tomasz

Jaskóła, Ryszard Majer, Ryszard Stefaniak, Andrzej Szewiński, Artur Warzocha, Jadwiga Wiśniewska), ludzie Kościoła (biskup Andrzej Przybylski), pracownicy placówek edukacyjnych i instytucji kultury (Robert Dorosławski, Beata Grzanka, Ireneusz Kozera, Agata Ślęzy,

Tadeusz Żesławski), literaci (Wioletta Grzegorzewska), sportowcy i trenerzy (Jakub Błaszczkowski, Jacek Magiera).

Opr. Marek Makowski

IN MEMORIAM

dr hab. Bogdan SNOCH

5 października 2018 roku zmarł dr hab. Bogdan Snoch (ur. 1933 w Akwizgranie). Naukowiec był długoletnim pracownikiem (od 1 września 1978 roku do września 2005 roku) Wydziału Pedagogicznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, a później po zmianie nazwy Uczelni, Akademii im. Jana Długosza. Przez pracowników i absolwentów został zapamiętany jako historyk, autor podręczników i słowników, lokalny patriota i miłośnik Częstochowy oraz regionu. Czytelnikom i historykom jest znany jako autor „Małej encyklopedii Częstochowy”.

doc. dr Natalia ZELICHOWICZ

25 listopada 2018 roku zmarła doc. dr Natalia Zelichowicz. W latach 1971–1991 była zatrudniona w Instytucie Chemii Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Częstochowie, a następnie po zmianie nazwy, w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie. Przez wiele lat pełniła funkcję kierownika w Zakładzie Chemii Ogólnej, Nieorganicznej i Analitycznej. Wyróżniona m.in. nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz przez Zarząd Główny NOT Srebrną Odznaką Honorową NOT. Jest m.in. autorką publikacji zatytułowanej „Ćwiczenia rachunkowe z chemii ogólnej dla studentów WSP”.

doc. dr Mieczysław LEJMAN

6 marca 2019 roku zmarł doc. dr Mieczysław Lejman, długoletni nauczyciel akademicki. Pracował na Wydziale Humanistyczno-Pedagogicznym i Wydziale Pedagogicznym. Pełnił m.in. funkcje prodziekana Wydziału i kierownika Zakładu Nauczania Początkowego. Był autorem m.in. 4 publikacji książkowych i kilkudziesięciu artykułów naukowych. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1983) i Złotym Krzyżem Zasługi (1974). Pożegnaliśmy znakomitego Wykładowcę i Przyjaciela wielu pokoleń młodzieży.

dr Zbyszek JĘDRZEJEWSKI

7 marca 2019 roku zmarł dr Zbyszek Jędrzejewski. Przez wiele lat pracował w Instytucie Filologii Polskiej, w Zakładzie Kulturoznawstwa. Zajmował się historią teatru w naszym mieście. Był też inicjatorem uczczenia działalności artystycznej Iwo Galla w Częstochowie jako dyrektora Teatru Kameralnego (1932–1935). Badał ślady obecności Reduty w regionie częstochowskim.

dr Leokadia PACYK

20 marca 2019 roku zmarła dr Leokadia Pacyk, doktor chemii i nauczyciel akademicki. Była jednym z pierwszych zatrudnionych w Uczelni pracowników od początku września 1971 (w Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Częstochowie) do końca września 1994 roku (w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie). W 1978 roku została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi. Autorka publikacji naukowych.

Pismo *Res Academicae* wydaje Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie za zgodą JM Rektora.

RES ACADEMICAЕ
ISSN 1428-3107

Redaktor naczelny: Marek MAKOWSKI;
projekt i łamanie komputerowe: Ewelina DZIEWOŃSKA-CHUDY; korekta: Janusz PAWLIKOWSKI;
fotografia na okładce: Leszek PILICHOWSKI; opr.: Marek MAKOWSKI;
druk: Drukarnia PAULA, ul. Rocha 118, 42-200 Częstochowa;
nakład: 300 egz. bezpłatnych.

Adres Redakcji: ul. Waszyngtona 4/8, 42-217 Częstochowa, e-mail: m.makowski@ujd.czyst.pl

Czekamy na wypowiedzi, sugestie, materiały. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiuścacji tekstów.
Opinii autorów nie należy identyfikować ze stanowiskiem Kierownictwa Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie ani poglądami Redakcji.

INAUGURACJA

Podczas uroczystości

JM Rektor prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska wita gości

Dziekani Uniwersytetu

Zaproszeni goście

Przemówienie JM Rektor Uniwersytetu

Wystąpienie wiceministra dra Piotra Dardzińskiego

Uroczysta immatrykulacja studentów

Wiceminister dr Piotr Dardziński przekazuje JM Rektor czek na rozwój Uczelni (fot. archiwum)

Nowości WYDAWNICTWA

